

שיו (א) הקושר קשר של קיימא. בגמרא (שם ק"ב, ה) אמרין דיש כאן שלש חלוקות, אחד חיוב טעמא, ואחד פטור אכל אסור לכתחלה, ואחד מותר לכתחלה. וזה פשוט דמוחר לכתחלה הוא בקשר שאינו של קיימא. רק בקשר של קיימא יש חילוק, ולפעמים חייב ולפעמים אסור לכתחלה. ויש בזה שני דעות, כיצד הוא החילוק, דלהר"ף (שם מה, ב) ורמב"ם (שם ג, ה"ב) שם דיעה ראשונה, אם אינו של קיימא היינו שנעשה להחזיר בכל יום, ובשל קיימא החילוק הוא בעצם הקישור היאך הוא, דאם הוא מעשה אומן ממילא הוא חזק מאלו, או סייד, ואף באינו של קיימא מכל מקום כיון שהוא חזק אסור לכתחלה. ואם הוא מעשה הדיוט, אינו חזק כל כך, אף על גב דהוא חזק שנעשה לקיום מכל מקום אינו חייב, אלא אסור, ואיסורא מיהא איכא כיון שנעשה לקיום. נמצא דמותר לרעומא, קיום וחזק, חייב. קיום לחוד או חזק לחוד, אסור. ומתרי לטיבוחא, דהיינו אינו לקיום ואינו חזק, לכתחלה מותר. ורש"י (שם ד"ה בדנאן והר"ם) שם פרק טו סימן א' אין מחלקים בעצם הקשר אם הוא חזק מאלו שהוא מעשה אומן, אלא הכל חלוי בדעת האדם הקושר לחוד, דאם דעמו שיאמר כן לעולם, דהיינו כל זמן שאפשר לו להיות קיים ולא יעטרך להחזירו ואינו קולג זמן בדעמו מתי ימירו, וזה חייב. ואם קולג בדעמו איזה זמן שצדאי ימירו, או פטור, יהיה הזמן מה שיהיה, דחייב אין כאן כיון שיש לו על כל פנים זמן, ואיסור יש כאן, שחזק אומן הוא מקרי של קיום. אכל אם חושב בדעמו להחזירו כיומו, זה לא מקרי זמן כלל ומוחר לכתחלה. וזה דעת הטור (עמוד שפד - שפז) שכח מחלה כל קשר העומד להחזיר לעולם, פירוש על דעת כן עושה אותו ואינו קולג זמן כלל בדעמו, חייב, והעומד להחזיר שבעה ימים, פירוש שגומר בדעמו כן, פטור ואסור. ולא דוקא שבעה ימים, אלא כל שהוא יותר מיום אחד הוא בכלל זה, יהיה הזמן כפי מה שיהיה, ולא נקט שבעה ימים אלא כיון דרש"י (שם ד"ה קישרא) כתב מפני שפעמים שמינה שם שבעה ימים, קא משמע לן דזמן שבעה ימים אחד לא הוה כמו קבוע לעולם, ממילא ידענא דהוא הדין שבעה ימים, דמאי שנא, דכיון דשניהם אין שם עולם עליהם. אכל אם אין שם בדעמו כלל זמן אלא להחזירו היום, מותר לכתחלה. והב"י (עמוד שפד ד"ה ובמספר) כתב שדעת הטור דכל דבזיר משבעה ימים הוא בכלל מחזיר באותו יום, וכאם שלמד כן מפירוש רש"י שכח שאסור לכתחלה לקושרו שם מפני שפעמים מניח שבעה ימים, וגם כתב (רש"י שם ד"ה בדומה) שפעמים מתקיים (ב) שכתב, אלא דבזיר מהכי ליכא אפילו איסורא. ולענין חיוב, נראה מדברי רש"י (שם) שכח ופעמים שמתקיים שבת או חדר, דכל שדעמו להחזיר יותר מחודש חייב, ע"כ דברי רש"י (שם ד"ה ולענין). והם תמוהים מאד ואינם מסתברים כלל לפענ"ד, דודאי יש על רש"י עלמו לתמוה לפי הכנת הרב רש"י, דאטו שבעה או חדר כתיבי באורייתא דנימא פחות משבעה מותר ויותר מחודש חייב, ומו, דהא כשזכר רש"י שבעה זכר גם כן שבעה ימים, וכי היכי דבשבעה ימים ודאי לית לך דיוק דפחות משבעה ימים, הכי נמי לא חידוק משבעה ימים. אלא העיקר הכרוך דלא חודש ולא שבת היום, אלא כמו שכתבתי, ולזה נכתוב (גם רש"י) ולהורות דאין חילוק בין חיוב לאיסור רק בקציעות זמן בדעתו, דהחיוב באין זמן כלל, והאיסור ביש זמן יהיה מה שיהיה, הן שבעה הן חודש והוא הדין יותר מחודש, דכל שבאנו לקצב זמן אין חילוק בין שני ימים לחצי שנה, דהכל אסור ואין חיוב, ושבעה דנקט רש"י הוא לפי הענין דמיייר ממנו בגמרא. ומו"ז ז"ל (ג"מ עמוד שפד ד"ה ואיכא) הקשה דיוקא דהטור אהדרי, ולפי מה שכתבתי הכל נימא כפימחא דשמיא. ואף על גב דרש"י (עמוד שפד ד"ה והגאון) מציא דעת הגאון מהר"י אבוב (בגאון לטור) דבעומד (ז') (מ"א) ימים מקרי קשר של קיימא, אנו אין לנו אלא מה שנראה ברור בפירוש דבריהם, ולא לחלק בין זמן לזמן, דהוה נקרא גזירת הכתוב, דהא אין טעם לחילוק זה. וכן כתב רש"י (עמוד שפד ד"ה ראשון) בשם כל בו (סימן לא טו, ד) בשם הר"ם (נחמנוטנד דפוס לזכר סימן הלד), "וכן כתב במדרכי"י דלחזר יום אחד אסור לכתחלה. וזה מילתא שזכרנו בדקציעות זמן חליא מילתא, נכתוב לה גם הטור (עמוד שפז) כמה שהביא ספר התרומה (סימן רמג) רעושת שקושרין באבנט ואין [מחזירין] וזאת אלא כשמחליפין המכנסים, אסור לקושרן בשבת, עכ"ל. העטם בזה, דהוה כמו קציעות זמן לשבוע, כיון שדרך להניח כך אמרין ודאי היה דעמו כך, ולא אמרין להקל. שהיה בדעמו להחזירו היום. ומה שכח הטור אחר כך (עמוד שפז) רעושת שבגד שעל הכתף שמהדקין בזה הבגד שינאו אסורין להחזירן כפי חשישין שמה [ניקשור] י, נרץ לומר דהנך רעושת קושרין אומן להיות שם בלי זמן קבוע, וממילא יש חיוב טעמא, על כן יש לגזור אפילו בחזרה, דאם לא כן לא היה נקישור אלא איסור מדרכינן ולא היינו אסורין החזרה בשביל זה, כן נראה לענ"ד נכון בכל הג"ל: (ב) ויש חולקים. הוא דעת הטור (שם ק"ב, ה) דהיינו סנדלים של רבנן, פירש בספר התרומה (שם) בשם רש"י דהיינו שמשעה שקושרים אותם על גרנלם בשבת שחרית אינם חולאים מנעליהם אף בלילות עד ליל שבת, לפי שלומדים בכל הלילות של חול במלבושים ושוכבים מעט-כו'. ע"כ-ה' דאם כן הוה-בכלל-פטור-אכל-אסור-והיאך-קושרים אותן בשבת שחרית, וי"ל דמכל מקום לא נמשך בכלל קציעות זמן שזכרנו, דהרבה פעמים שוכבים גם בחול וחולצין מנעליהם, ולסימנא בעלמא נקטינן בגמרא כיון שדרכם בכך רוב פעמים, ממילא כשאדם גומר בדעמו שיהיו נשארין בלילות אלה זמן יהיה איסור, בדוגמא לזה הוא בפירוש רש"י על סנדל רבנן דפירש שם וד"ה מרכנו שהם לפעמים חולצין אותם וחוזרין ולנעליהם בליל הסדר הקשר, ואפילו הכי לא היה הקשר היום

שיו ח. שבת ק"א (ע"ג) נמשנה ובגמרא ק"ב (ע"ה):
ג. הר"ף (שם מה, ב) וכן כתב הרמב"ם בפרק י' (משנה הלכה א"ב):
ג. שם בגמרא (ר"ף שם: מרכיב שם):
ד. לשון הרמב"ם שם (הלכה ב):
ה. שבת ק"א (ע"ה) נמשנה:
ה"ה. טור עמוד שפז:

צינונים דרמ"א
שיו ח' (שם ק"ב, א) ד"ה בדנאן והר"ם (שם פרק טו סימן א') ורבינו ירוחם (נתיב י"ד סימן כ) וטור (שם הדין):
ג. כל בו (סימן לא טו, ד) והגאון (סימן ג' פרק י' משנה א' ח'):
ג. כ"י עמוד שפד ד"ה ובמספר (דעת) טור (שם) ומדרכי (שם מה שם, לדעת כ"י שם):
ד. טור (עמוד שפד):

הגהות והערות
שיו ח' (א) חזק ע"פ הטעם במהר"י אבוב, בלחוח חיים (מהדורת מ"ה הלכה שבת סימן ק"א, ובכל בו (סימן לא טו, ד), וכן הגיה מור וקטיעה):
ג. במדרכי שבת רמז שפז משמע דעד שבעה ימים דיו כיום אחד ומותר לכתחלה, כן הדין הכ"י (עמוד שפד ד"ה ובמספר) מדרכי ור"ה נתיב חיים:
ג. נוסף ע"פ לשון הטור שם, וכענין ע"פ נוסף מהדורת חמ"ד ח"פ:
ג. נוסף מהדורת פראג הקמ"ה ע"פ לשון הטור שם, וכן הגיה יד אפרים, מקור חיים ועוד שם שם:
ה. בזה נוסף למה שכתבנו בדמהדורת דהיהנאט ח"ג הוספה "ולא" נכתוב גם רש"י להורות, נכתוב "ולא" טו, ולכן הגיה "אלא להורות":
ו. חזק ע"פ דעת חלוצר:
ז. חזק מהדורת פראג הקמ"ה ע"פ נתיב שם שם ומקור חיים. נכתוב דפוסים הטעם "וא"י, או "ואינו", וכענין זה הגיה לזכר שם:
ח. כיון שיהיה הלכה נוסף ד"ה הקשר) שישנן קושיא "ו":
ט. חזק מהדורת חלוצר:
י. הדברים פלוגין ומתווכחים, הא הקשר היום

מגדור. כר"ח

(יא) תובן ע"פ דמסק
 מליטור;
 (יב) אבנב יט תגיסב שס
 "הבוסטום"
 (יג) גוספ ממהדורס מרלג
 חקמקיס;
 (יד) גרדושו על הרל"ס
 גהיוו לול"י ורס דמקיס;
 וק הול ללון חקוסמוס
 דלקמן;
 (טו) תובן ממהדורס ווין
 חק"ס;
 (טז) ובלבד שלל יולל
 מקוס רצול קקוד;
 (גדר י"ז חס אול)
 (יז) ייין ביאור כלכל (ד"ר)
 ורולקן שכלל דולל טעוס
 טוסר לניוס חקמקיס
 דבר הרמ"ל הול ממהדור
 ולל חקוסמוס ורלל"ס;
 (יח) ייין חס ורלל
 טעוס;
 דכלל על הול כסס חקמקיס
 ממהדורס ולל ייין;
 (יט) וכוולל
 דמהדורס
 חקמקיס חס על יד חס"י

[illegible]

100-443886-1000

ד ראין. עיין מ"א. דווקא קשר הדק היטב און אנט בקיאות, הא לאו הכי אנט בקיאות. והיינו להר"מ ז"ל [אם] לדמות לתוך פטור ואסור, הא לנור [אם] ורש"א [אם] כל שאין קיימא ביומו על כל פנים אף אומן שרי, בכחות ה'. ובי מימא להר"מ ספק דרבנן לקולא, י"ל ספק ידיעה לא מקרי ספק, עיין יו"ד "מהה" (ק"ו) [ק"ן] ופ"ד מ"י ספק ספקא אום לך. ובעלת שבת אומ' כימא דאין לרש"א, ולעשימא דאין הרש"א בואמן למוד חיוב מטאם, ובקיימא למוד גס כן, ובזוה"א י"א יבואר ד"ל, בזהרי, דלרמ"א אסור מתמח ספק ספקין ידיעה, ולהרש"א לא זו [בגלגל] דואמן ואין קיימא ביומו דפטור, אף מותר להחמלה. ו"בגמרא" קיי"ב דנקיט בדטייבי כו', דקטרי "אליהו", ואין קיימין פטור ואסור, הוא הדין אושכפי פטור ואסור הכ"י גונגל כל שאין מקיימא ביומו או לשבעה, אלא אורחא הוא לדמות עושה לקיום וחיוב. ועיין עולם שבת [פ"ק] דהבא דברי הרש"א ז"ל והשמיטת בדטייבי שמי מינות "דקטרי אושכפי", ועל זה קשה ליה למח בדמותהם הביא מלח "אליהו". אבל בניכא שלט בראש כמו בגמרא, וזהו שכתב המ"א "ובגמרא", והכן זה. עיין מה שאכתוב י"א בזהו ו' ז' ד"א. עיין מ"א. ולפי מה שכתב העולם שבת [אם] לרש"א בואמן למוד יש חיוב מטאם, כי לומר דאסור על פ"ה ידע, ומלך מקום מדברי הטור [ריס הסמן] והמחבר משמע דהכל מלי בקיימא למוד, ואומן לא מנלה ולא מוריד "כלל". בזה. **ד"א**, "מי שנפק אחת מליצוי ואין לו בגד לכבוד השבת לגמל לרשות הרבים כי אם זה עיין סימן ג' ספ"א ו' ספ"א שם ספ"א [לח] אי שרי להסיר הציט. הגה לפי מה שכתוב בעולם שבת אור ו' [ו] שם מלוקט, להרש"א [שם פ"ו ספ"א ו' ספ"א] מחיר שלא (ע"י) [על מנת] לקשור שר מן הסורה, כי אם [אסור] דרבנן, כי שומר שרי, וכל שכן בפרס שפירי [הכלה ו] משמע הלבוח ציט [סימן ג' ספ"א ג]. ולהר"מ [שנת] הפקד שפירי [הכלה ו] משמע דמחיר למוד חיוב, אסור במקום מזה. בוריש הוא קשיא לי למח בשאין לו ציטא אסור להטיל בשבת דקשר עליון דין תורה [מנחות ר"ט נט, א] וחיוב משום קשר, אחא, ויבול שאלתיא שבת יחיר מיד, ופטור אבל אסור ובמקום מזה לא גורעין, ואם כן כבוד הכירות דוחה דרבנן, עיין סימן י"ג [ספ"א ג], אם כן מי שאין לו ציט יפסח כו"י. על לומר כי שאלעמיס מנכחו כי כן הדק אסור מן הסורה, ואי"ה בפקד בסמן נאשל אברהם אורח א"י יבואר עוד * . ובכבוד הכירות בלאו הכי יש לומר יבולס כק, עיין סימן י"ג [ספ"א ג] שפסחה. עיין מ"א. בחוספות ורש"א בזה טומיין דף מ"ח א' ד"ה א', כיון "דשמיקין", ויבול שאלתיא אורח א"י מזה: ח' ש"א. עיין מ"א. בפקד עיין ט"ו אורח ד' מ' ובמ"א אורח א"י מזה: ח' ש"א. עיין מ"א. בפקד ספ"א א' בה"ה, קשר אחד בראש הסות חיוב, כשם ממ"ב [ואלא] אורח א"י מזה: ח' ש"א. עיין מ"א. בפקד אורח ד' . והנה בחדש אף באלן טורה אסור, דמשו מנה בלם מנכחו שם, אורח ד' לומר אף באלן מנכס כל כלאי גונגל בטרורס הוב מחקן מנה, ויחדש נפקא מיהא על ידי עו"ם באלן אורח ד' על כל הרבה, למח דלמר מחקן ע"ם, ואם מפני טורה יש לומר דשר על ידי עו"ם, י"א:

(ג) או. עיין ט"ו. באמת צריך עיון טובא, להרי"ם ז"ל פרק עשירי
הלכה ג' כתב קושר על גבי הרגל דהוה מעשה הדיוט, ואין קיימא,
דבכל ערבות מתויר כבני מחזור (שבת ק"ב, א), כמו שכתב הגהות
מיימוניות שם (נאח ו), ובהלכה ד' כתב ז"ח דמחזיר רצועה לנכס,
הוה מהחוספתא (שם פרק י' הלכה יד), ושנושם מעצלו דוויב רגלו על
ידי שאין מהחזק, ורוצה ליתן הרצועה כנכס אחר, ועיין תוספת שבת
(ס"ק ו) מזה, ואי"ה באור ד' יבואר עוד: (ד) ודוקא, עיין ט"ו. וכן
כתב המ"א אות ט', והוא ברא"ש ותוספות שבת מ"ח א ד"ה הא.
ועיין עולה שבת (ס"ק יג) כי הנה להר"ם ז"ל (שבת י, א"ב) בקשר
הדיוט וקיימא פטור אבל אסור, יש לומר שפיר ביש טורח קרוב
הדבר שיקשור בראשו קשר אחד (עיין מ"א ס"ק ח'), וגזיר אף בדרכן
כל שהגזירה קרובה, מה שאין כן בשאין טורח לא גזיר, והר"ם
לשיטתיה (שם כג, כג) כהא דלא יתוור (אודורי) [אודרא] ^ס לחדתי
(בבבא שם) שמא יתפור, עיין סימן (ש"ן מ"ב) (שם) כמ"א אות י"ד,
י"ע"ש, לא משום מהקן מנא, ומשום הכי הגיה הר"ם שפיר לשיטת
המחבר בסעיף א' ליכא למיגזר שמא יקשור דהוה גזירה לגזירה,
אם לא ביש טורח להתחזיר או אסור, דקרוב הדבר שיקשור שלא
יטרח עוד. והרב בסעיף א' לא החליט לומר להלכה כטור נרש הסימן
בקשר של קיימא דחייב, ואי"ה כמ"א (נאח ו) יבואר עוד *:
(ה) מתיירין, עיין ט"ו. להר"ם (שבת י, א"ב) בסעיף א' באין קשר
אומן מיירי, ראי לאו הכי אסור אף באין קיימא, וכל שאין קשר
אומן א' באין מחיר ליומו, כל שאין קיימא לעולם יש לומר להמחבר
מותר, עיין הרה, כסמי"ם שם, וצל ידי עבדים שרי שבות דשבות
ביש צורך הרבה, כסמי"ם שם, וסעיף ה' א' מותר לומר לעבדים
לעשות קשר או להתיר קשר קיימא באין מעשה אומן ביש צורך
הרבה, אם יש לומר דהוה ספק פלוגתא בין הר"ם ורא"ש ז"ל (שבת
פרק טו סימן א), והר"ב לא הכריע בסעיף א', כנראה מסעיף ב' וט"י
(ס"ק) ד' כמו שכתבתי שם, אם נאמר ספק הוה מדרכן הוה שבות
דשבות. ומיהו יש לומר כי שיש לתא דין תורה לא מקרי שבות
דשבות כהאי גונא, והוה גבינות עכ"ם אין מקילין בספקן נשך ידי
סימן ק' דני ספק ספקא את ידית, והוה הכי דהאי גונא. ומיהו לקשור
אין שיץ צורך הרבה, יחשור (שיקשור) [שיחין] לימא אורא.
ולתתיר יש לומר כן. שוב ראיית דליתא, דלמאן קאמרנין, להרא"ש
(שם פ"ו סוף סימן ו) מתיר על מנת לקשור חייב, הא לאו הכי פטור,
והנה שבות דשבות, עיין הלכה ו' משמע דחייב, לרדיה באין
אומן פטור אבל אסור *. עיין עולה שבת (ס"ק ו) ואי"ה כמ"א (נאח ו)
יבואר עוד:

מחצית השקל

אם כן גם הראש סבירא אלא דרבמשה אומן גרידא חייב אפילו אינו של קיימא, אלא דסבירא ליה רבקשר של קיימא אפילו מעשה הדידו חייב, וכן של קשרו וזו על גבי זה הווי של אומן, להראש חייב על קשריתו, וכלל התורה. אבל אין אף דעת מ"א, אלא דלהראש מעשה אומן על מעלה ולא מוריד כלל, והכל חלו במהות הקשר בנוכר לעיל (ס"א ו'). הוא דרמשיני ושיש' הוא דתני חייב כמעשה אומן, ר"ל שהוא של קיימא דהיינו לעולם וזמן אורח, תתק מעשה אומן דאחרתא דמילתא דאומן קורש של קיימא: (ס"ב ו'). נשפסוף. אבל במעלה חרש אסור, כר דרשקן סנא. וכן הוא כשיט' פ' מ"ח ע"א, להכניס הצמר לזן הכותש, בחדש שלא היה הצמר מעולם וכן הכסת אסור דהוי מתקן מנא, אבל בישן דהיינו שכבר היה פעם אחת וכן הכסת תפס משם מותר להחזיר, דתו לא הוי מתקן מנא: וזמן כ' אסור להניס משיחא דלשם תפסול כ', והיינו בחדש, אבל בישן לא לית ביה שום חיקוק מנא והיה לן להחזיר, אולם מטעם אחר אסור אפילו בישן כמו שכתב מ"א סוף ט' כ"ד ורגילין לקשר בראשן: (ס"ג ו') צריך כר, וכן צריך מורה. עיין בס"ו (ס"ד ו') הטעם, כ"ן צריך טורה היה ליה חקן מנא. ולפי זה אפשר אם אינו מבטל שם שר, ודלא היה מתקן מנא, ונשכת מ"א ס"ד ו' וכן הוא בתוספות. עיין בס"ו (ס"ט) שהביא דברימם:

פס"ה דאין כר, מיהו נראה כר, הלשון מהופך, שכתב השלטי הגבורים דאין אנו בקיאים מהו מעשה אומן, מיהו מדברי הרי"ף נראה שהוא קשר שמהודק היטב, ולכן שני קשרים זה על גבי זה שהוא מהודק היטב היה מעשה אומן, ולכן אפילו ששני של קיימא יש לאסור לדעת הרי"ף, וכן הוא שם בשלטי הגבורים: (פס"ה) והוא הדין דלהיור, היינו לדעת הרמב"ם, ר"ל, איסור קישור וכן ההתרה בשם קשרים זה על גבי זה כשאין קיימא היינו דוקא לדעת הרי"ף בשם פס"ה, ובהורמיהו פסק הרב ב"י (בשרין) דמעשה אומן גרידא אפילו אינו של קיימא מכל מקום אסור לבתלתה, ולכן שני קשרים דמהודק ונקרא מעשה אומן, כמו שכתב בשם שלטי הגבורים שפ"ק שלמינו זה, אסור הן קליה הן ההתרה, אבל לדעת הרא"ש שהביא רמ"א דמעשה אומן לא מעלה ולא מוריד, ואינו חלוי אלא במהות קשר אם של קיימא, לכן אפילו שני קשרים זה על גבי זה כשאין קשר של קיימא, והיינו לדעת יש אומרים (ומנה) שעשוי להחזיר בימיו, ולדעת המקילין [שם] שעשוי להחזיר תוך שבועה ימים, הן הקשיה הן ההתרה מותר לבתלתה: לא כדלא תנא [מרשין] [מרמשיני] השי"ם הני תרי ברייתא דקתי חייב ותנאי אף פטור אבל אסור, והא דקתי חייב מיירי במעשה אומן והא דקתי פטור מיירי במעשה הדיוס,

לבושי שרד

(ג) שבא ספיד שפושרין אותו. ר"ל דקשר אומן היינו שהוא אחין אומן, לכן מממירין בשני קשרים אפילו אם דעמו להסיריו בזיומו דלמחר לדעת הר"ף, משום דשני קשרים היו קשר אחין ועיקר קשר של אומן, וטובת הכניסה דלפילו שני קשרים או אט דרשום שאינו מהדק כלל שרי להסירו, אלם כשהוא מהדק מעט או אחרים דלון אט בקולין ושמה זה מיקרי קשר אחין: (ד) שם ספיד דהר"ש פותר. לדבריה אין חזק הקשר מועיל לאסור, וכיון שאינו של קימא שרי, ר"ל שגדשמו להסירו, ומה דלימא בש"ס מעשה אומן, אורחא

דמאי
שנבה
שמט
מנא
פרק
עות
על
הרב
האי
דאי
כל
ו.ש.
רק
א.
תק
ב
אין
זה
כו
וא
א
אי
ק
ח
ל
ש
;
ז
:
:

(ט) אבד. עיין ט"ו. וכן כתב הב"ח (נפחד שצא ד"ה כתב) בזה, י"ע ש"ס. ט"ו אות ט'. ובר"מ פסק ר' הלכה ג' משמע חבל דעלתא אסור בטלטול, וזו לאסור לכמהלא אף בחדיוט, ומיהו יז לומר חבל דעלתא אסור בטלטול, והז' אסור ראש אחד מותר בשבת, שהוכן לכך, וגם מסתמא יצא אותו שכתב מהסתמול ליכא מוקפה, עיין אות י"ג, ומסתמא ימיר הקשר של פסה, והז' שר לכמהלא. ומה שכתב [המ"א] הנהלת שבת לא עיין במימא ש"ד סעי' ואלה תפשה א"י כמות ר' דק"ה [ואם] מזה: א"ל סודר. י"ג עיין מ"א. לענין זינית חבל תפשה דשבת בנחת מוקפה. י"ג עיין: קיבור אף על מנה להסיר במזלי' ומבטל אסור אף על פי שאין דעתו להניחו אסור. ומיהו יז לומר אסור אבל ללבוש בשבת כ' אם ארבע כפופות ואין בו זינית לא נמיר לו משום כבוד בלא זינית, כבסימן י"ג [ועיין] ב"ר [ואם] נפסק ציוניו בדרשות הריב"ם, למאן יתקאם. דמקלקל פטור אבל אסור, וכדפי' בספר ציוניו בדרשות הריב"ם, למאן יצמוז יז נפחד שצא ד"ה על המדרגין תפשיקת תלמי מקלקל הימר גמור הכי פטור אבל אסור, וכן הוא בר"מ ו"ל [שבת] פסק ר' הלכה י' הקורע מומר, ולא משמע כן, ועיין סימן פק"ט סעי' ד', והוא הדין בשבת שרי, וז' וילוקא ביום טוב, אבל מקלקל בשבת הימר גמור הוא. והא דקורע להפסידו' הוא, כי לומר קורע דאסור שרי תפסידו' דהוה מלאכה אלא מקלקל כהנך בדרשות הריב"ם ויש בו זינית פסולים יכול לתקן, וז"ע *'. הביא דר' מנחם החתן והזניס, דלא כראש"ד [מהדורם פרק] שם הלכה ג' הביאו מהגד"מ הקשר. עיין סוף סימן ש"ג [מ"א] אות כ' הקולע יצמן חייב משום אורג לה' מופיע גסס ועבים אין אורג. רק חייב משום קורס *'. וז"ע. ולענין זינית ישיח' א' אסור. עיין מ"א. וכן כתב עולת שבת [ס"ק] בן בשם הרשב"א' כאן מהני הבטלה על כל פנים, דלית ביה טימא מן המורה, עיין מה' עיין י"ד סימן קי"ג.

שי"ח (א) במידה, ומשפט ברש"א סימן (קע"א) [קעה] שהקדירה אסורה גם כן, [מ"ט פ"ה, א] ודוקא המבשל לנריה, אבל המבשל לחולה מותרת הקדירה, כן כתב הרשב"א שם, ועיין במשומות שכות יעקב חלק ב' סימן כ"א, גדולה מזו כתב שאפילו הקדירה קדרה משה, כזיון כן קראם ישישו המבשיל לנריה, מזה, אפילו היא מותרת הקדירה, ועיין ר"צ' בנרקה קמפא דמולין נטו, א' י"ה יאכל ויהי לא יאכלן שכתב לדעת רבי תמיר בשבגו יאכל בו ביום אפילו

ספק היה דלעמא לא דלעולם מניח ראש אחר קשור והוי שן קיימא: שישן צנ מותר כו. רבמא כו. דאם לא כן היה לנו לחוש פן יחיד קשר וישקן צנ חדרש והיה של דעמא הרין כו אסור לאונדו כו. חיבת לאונדו הוא שלא בדקדוק, דהכי איתא התם על מה שכתב הר"ף [שם] ויהשת דקיימא לן לרב אין צריך אגד, אי לא אתחיה ליה בהשענא ויערב, אי טוב מנחיה ליה ביום טוב ושפיר דמי, עכ"ל. משמע דרבך קשר ביכב הלוב מערב אי טוב אלא הויא ההדש מערב אי טוב חור הקשר, אלא הקשר שעשה מערב אי טוב חור מרודח ואפשר לתחוב התוס חור הקשר, וסלקא דעתא אף על גב שאין איסור בחיבת ההדש חור הקשר משום קשייה דאגד הקשר נעשה מערב אי טוב, מכל מקום איסור משום מתקן מנא, אף משמע לן דמותר, כיון דקיימא לן לרב אין צריך אגד לא הוי מתקן מנא, ועל זה כתב הר"ן דוקא משום דלוב אין צריך אגד, דאפילו נקט כל חור חד לחור יצא, לכן שרי לתחוב חור הקשר, אלא מיד עביד. אבל אי הוי קיימא לן צריך אגד הוי אסור לתחוב ביום טוב, אף על גב דאניו קשור מכל מקום היה של מלאכה (ר"ל קשן מנא), ויזון דבלאו הכי לא מתכשר כיון דצריך אגד (ולכן קיימא לן לקמן סימן ג' ד"א [שם] א דמותר לעשות ביום טוב (ואו) [אגד] בבנין שאין בו איסור צדא קשייה, וליבא משום מתקן מנא כיון דקיימא לן לרב אין צריך אגד): ויהא שטמא אסור לתלות שטמא כו. ר"ל. אפילו עשה שטר עליו מערב

חכמת שלמה

[illegible]

שם,
דה,
גבן
ותנן
בנו,
כו,
קומי
פרק
אלא
וערב
ר כי
זביא
ניתן
רבנן.
ו ליה
שלקא

והימא דאטו מי שיש לו תרנגולת בתוך ביתו ונפתחה הפתח והא אסור לסתמו וכו' יש לתמוה על תמיהתו ל"מ לדעת, הש"ע דסעיף י"ב דתרנגולת אף מותר לצודו אלא אפילו לדעת הרמ"א שם עיין בתשו' מ"ב סי' ח' דמ"מ אם ברחו מן הבית ויש לחוש שיאבדו חוץ לבית שיגנובו או כה"ג מותר לכתחילה לדחותם כדי להכניסם לביתו וכן מביא בעצמו בשם אגודה ומכ"ש כי לא ברחו והם תוך הבית הפתוח שמותר לסתום הפתח ומה עסק לתרנגולים עם צידת צבי:

סימן שי"ז

סעיף א' עיין ט"ז מאריך לבאר לשיטת רש"י ותוס' הכל תלוי בדעת הקושר, מכאן דעתו דאפילו בדאושכפי כל שהקושר מתנה בדעתו להתירו בו ביום מותר לכתחילה, וכל דבריו בזה לענ"ד ליתא דא"כ מה הוצרכו במתני' דסוף מס' שבת ליקשר המקידה בגמי כדפירשו רש"י ופי' המשניות להרמב"ם כדי שלא יהא של קיימא מפני שמתיבש מאליו ות"ל דהא לא הוי צריכים קשירה זו אלא לשעה עד אחר המדידה, ופשיטא שהיו יכולים להתנות בדעתם להתירו מיד, ומכ"ש דקשה זה למה דמפרש הטור שהיה שם קשורה דפטור אבל אסור דהיינו לשיטתו לא עשוי להתיר ביומו או בזמן קצר, ות"ל דמה"ל לא יעשו על דעת להתירו בו ביום באופן שמותר לכתחילה ומכ"ש בזמן קצר, א"ו הברור דלאו בדעתו תליא מילתא כלל אלא כל קשר שאינו עשוי להיות נותר או מעצמו מחמת שאין לו קיום או ע"פ הכרח הלוכש

או העושה הקשר כי אם בזמן ארוך זה מקרי של קיימא ואפילו הוא מכין להתירו בו ביום בלי הכרח אינו מעלה ומוריד, וכן על דרך זה אם ההכרח כנ"ל אינו ביומו או בזמן קצר להכ"י הוא פטור אבל אסור אף כי בדעתו הוא להתירו בו ביום ולהכי הוצרכו שם לגמי כדי שלא יתקיים מצד עצמותו וזולת אם ההכרח הוא מצד הלוכש או העושה הקשר להתירו זה מקרי אינו של קיימא אבל בדעתו לא מהני מידי ודו"ק כי זה ברור:

הסעיף הנ"ל ולצורך מצוה כגון וכו' →

מותר זה מהרמב"ם וכתב הה"מ בפרק מי שהחשיך מדבריהם למרנו שמודדין וקושרים כשכתב ונתבאר בגמרא שהוא בדוקא לדבר מצוה ופרש"י קושרין קשר שאינו של קיימא וכדכתב רבינו ומוכרת הוא שלא התירו אלא מה שהוא פטור אבל אסור ולהכי פי' המ"א דהיינו מעשה אומן ושהיה אי אפשר בלא מעשה אומן, ויראה שהוקשה להרמב"ם אי לא היה מעשה אומן מה הצורך ללמוד זה הא משנה מפורשת הוא דאינו של קיימא ומעשה הדיוט דשרי ולהכי פי' שהיה מעשה אומן דאסור והתירו משום מצוה, והנה הטור העמיד פסקו על דרך פי' הרמב"ם דהיינו מה שלמדנו מהעובדא היה באופן דפטור אבל אסור ולפי' הר"י אבוהב בהטור אליבא דהרי"ף דו' ימים וה"ה פחות הוא דפטור אבל אסור וחי' ימים הוא חיוב חטאת ומותר לכתחילה אינו אלא בעשוי להתיר ביומו, ע"כ לומר דידוע היה להם

שהגמי אינו עשוי להי' ימים ודאי יתיבש וני מצוה שרי קשירה דפנ הב"י דתוך ז' ימים הוי ע"כ לומר דידוע להם ודאי עשוי להתיבש ו' הוא ודאי יבש ומ"מ והיא דוחק דדילמא להתקיים אף ז' ימי לשיטת הרי"ף והוי מ ללמוד היתר פטור אב ואולם כל זה לדעת ה' מתוס' ורש"י דלא מ דף קכ"ז ע"ב בר"ה מצי למימר נמי פקד לא הוי איסור כל כעובדין דחול אבל אוהל דדמי לבנין ליכ ולפי' הרמב"ם והטור אבל מה משני על מצוה התירו הפטור דומה קשר דפטור א חטאת ממה דדומה לתוס' אהל קבע, ור החכמים מתירים וק הוא לכ"ע, א"ו התו העובדא בקשר דפ בקשר שאינו של קי ואי משום מאי דג ללמוד הא משנה מפ דגוף דין המשנה מה בת"ר דף ל"ט ע"ב ר"ח בשם יש מפ

ספר גי' מאיר

אורח חיים

הרה"ק ל' מאיר כושר זצ"ל

דאע"פ שאינו של קיימא דמ"מ למראית עין אינו מינכר כבר הוכחתי לעיל דליתא, והעיקר לענ"ד רש"י ותוס' וברטנורא אינם עומדים בשטת הרמב"ם וטור ומפרשים להמתני' בפשוט קשר שאינו של קיימא המותר לכתחיל', ולהכי כמדומה לי שבגוף הדין בקשר הפטור אבל אסור אינם מודים להרמב"ם וטור ואוסרים אפילו במקום מצוה כיון שהוא בדמיון פקיקה לר"א וצ"ע, ודע דלפי זה משמע ודאי דלאו דוקא העשוי להתיר ביומו הוא דמותר לכתחילה אלא אפילו העשוי להתיר תוך ז' ימים כדהבין הב"י דהא לא מסתביר שהגמי עשוי להתייבש ביומו עיין ודוק:

והנה כל הג"ל לשטת רש"י ותוס' וטור אבל שיטת הרי"ף ורמב"ם מבואר בהש"ע, אך צ"ע מה נקרא לשיטתם אינו של קיימא כי הנה ה"ט"ז סק"א כתב אליביהו אם אינו של קיימא היינו שנעשה להתיר בכל יום והאמת שה"נ משמע מהרי"ף ור"ן שהרי"ף פ"י דמנעל דרבנן הוא קשר של קיימא היפך פרש"י, ובדבני מחזוא שפי' שאינו של קיימא פ"י הר"ן וצריך להתירן ערבית משמע דכל שאינו עשוי להתירו ערבית בכלל של קיימא הוא, אך א"כ קשה לי חדא כנ"ל דלא מסתביר שהגמי היה עשוי להתייבש ביומו, ותו הרי בפרק כלל גדול ע"ד ע"ב מקשה ההוא קשר ע"מ להתיר הוא ותינתן כל ימי חול כששבתו וקשרו הוא ע"מ להתיר בו ביום דשמא יעלה הענן מעל המשכן אבל כששבתו ע"ש סמוך לשבת הרי איתא במנחות צ"ה בתוס' ד"ה ש"מ ועל

כרתך בשבת לא היו נוסעים דאפילו לא היו תחומין דאורייתא לא היו יכולין ליסע משום איסור הוצאה ומחסרין וא"כ הא שפיר היה קשר זה ע"מ שלא להתירו ביומו והוי של קיימא, להכי בענייני אני מסופק אם לא דס"ל שאין הדבר תלוי בזמן אלא דוקא קשר שאפשר שיתקיים לעולם כגון מנעל דרבנן אליביה הוא דהוי של קיימא אבל מה שמוכרח להתבטל או מצד עצמות החבל כגון הגמי או ע"י הערשה הקשר שיכא זמן שיהא מוכרח להתירו יהיה ארוך או קצר אינו של קיימא מיקרי, ולשון הר"י בדבני מחזוא אפשר ל"ד מבערב אלא שהאמת

נקיט וצ"ע: L

סימן שי"ח

סעיף א' הג"ה או שעשה אחד משאר מלאכות צ"ע מה החידוש בזה לדידן שפסקין כר"י ועיין ב"ח:

ואולם בטור איתא בשם בעל התרומות למה דפסק כר"מ דבשוגג מותר בו ביום ודוקא במבשל בשבת בשוגג מותר דמעיקרא חזי לכוס אבל השוחט או שאר מלאכות דמעיקרא לא חזי כלל כגון שהדליק נר אפילו בשוגג אסור לו באותו שבת ופי' הב"ח משום מוקצה, וקשה לי חדא הא הטור פוסק כפי' בסתם דאפילו השוחט לחולה שנחלה היום אין בו משום מוקצה, ותו קשה לי הא מוקצה אינו אסור כהנאה כדאיתא בתוס' ע"ז דף ס"ו ע"ב כד"ה אמר רבא כתבו ומוקצה מותר כהנאה ואף דהמ"א סי' תק"א סקי"א כתב

ואפילו לשורפם במקו אסור להנות ממנו נהי לשורפם במקומם יפ מטעמו, דמוקצה אסור זה לשון הרשב"א שב מדליק בה פורתא מכ ליהנות מן המוקצה ד היכי מהפך בהו כלומו אי לא מהפך בהו אע"כ בו אין בכך כלום והיינו גבי פתילות הבגד הכ מצומצמות עסקינן וז' וכ"ע אית להו דעולא ברוב היוצא וכי ק קמדליק כלו' ואסור כשברי כלים דאלמא שפיר דמי, ואע"ג ד ונעשה שבר כלי ונו לאורו שלא אסור אלו' ואפילו להשתמש בו נ' לסמוך בו כרעי המ שאינו מזיז ומטלטל ממילא שפיר דמי, אא דמיקלא קלי' לאיסור אסור להנות ממנו ו' הרי לך ברור מוכח כ היכי דמקלי איסורא מדבר מוקצה הדולי התרומות ליהנות כ בשוגג, ואולי נדחק שנהנה מן הנר הדולג חשוב מקלי איסור הרשב"א ל

א שבת קריא (ויז) במשנה.
ובמקרא קריב (ויז) ב הדרין
שם (ויז) וכן קטב המסמך
בדף 1 (הא)

א *הקושר (א) קשר של קמא והוא מעשה אמן, חיב, בגון (ב) קשר הפקלים (ג) * וקשר הפקנים וקשרי רצועות מנעל וסנדל שקושרים הרצוענים (ד) בשעת עשייתו, וכן כל ביצא בנה, אבל הקושר קשר של קמא ואינו מעשה אמן, כפטור. הנה: ויש חולקים שסבירא להו (ה) דכל קשר של קמא, אפלו של הידוט, חיבין עליו (רש"י 56: ד"ב חט"ו) והרא"ש (פ"ט מ"ב) ורבינו ירמיה (נ"ח י' ס"ג ה' וסו'). ויש אומרים שכל קשר שאינו עשוי להחיר (ו) באתו יום עצמו, מקרי

אָבֿל לִחֿה הִיוֹצֵאֵה מִן
הָאָרֶץ בְּרֹחַ שָׁרִי צֵן
בְּחִשּׁוֹבָהּ מִשְׁאֵה בְּנִימִין
הַרְגֵלוּ בְּבֵיתִי קִשְׁאִין
אִין לִכְלוֹבֵן לְצֹרֵב אָף
לֹא יִאֲבֹדוּ אָף עַל צִי
מִבֵּל מִקּוֹם לִסְטֵל
צֵן טִיז וְצִי יֵא וְנִמֵּן
אוֹ אִתֵּם יִהְיִים צִדִּין

באר הלכה

→ והקושר וכו'. דע, דקשר שמיני של קצתא ששין חזבין עליה, מיידי כשששש
 גשש של להחכים בחסידו והנידן שדרכו של הקשר הזה להחזיר
 ואין מתקנים בחסידות, וקמה דצדי (יפה) פוקדא דקשרי (קטאפא) ואמלו
 און הוא גשש באון חוק שכל להחזיר בחסיד מיידי, מיידי בן לזמן
 הרריי (מא) והנדקס (פי היא) ובין לזמן הראש, קשר שמיני של קצתא, כיון
 שדרכו של הקשר הזה שלא לקצט בחסידות, ודקה במאי ורמא בחסידות (סא
 ג חזיה סא) והנידן הוא להחזיר רבי מאיר כמו שכתב הנדקס משה (און סא) דכל
 קשר של קצתא שכולל להחזיר באמת מיידי, און קשר שמיני של קצתא, שכל
 יכול להחזיר באמת מיידי, אין חזבין עליה, דע עור, ומה דמוסר בשלשון עור
 דקשר (של קצתא) ומקשה אמן חזב, הוא אשכול אונתו (הקשר) אל מבורק שפיר
 יכול להחזיר באמת מיידי, וכמו שכתב במשנה בבורה (ספא) [און פסין דרבי
 משה (סא), בן רבין פליגי על רבי מאיר שאמר ריבול להחזיר באמת מיידי שטור
 וקצט שכתב בפסר רביאם (סא רח) וכן מוכח מפרוש הפשוט (והלוקדקס)
 והרוב (סא סא) שהם פליגי, ודקרי ודקשרי ודקשרי ודקשרי ודקשרי ודקשרי
 אלו הפוקדים הנל, ומוכח דקשרי ודקשרי ודקשרי ודקשרי ודקשרי ודקשרי
 דמי ממשש אמן, דא לא הכי לא מיידיכי לזמן הרריי והנדקס, ברי
 דקשה אמן וקרא אשלו אל מבורק שפיר, ולפי זה למהרר דקשר ציון של פסין
 (סא) שכתב דקשה אמן וקרא ששששש חזב, ואפסר דקשרו שהוא חזב
 מאר, היינו שאל יהיה נתר בשום און, דקדו האמן דקשר און חזב
 ששיתו, ומקשה הדין הוא כששששש אינו גשש כטוב, שיוכל לקטנים בפסר
 הנזק להחזיר נתר פסצמו, ואין להקשות אם כן אפאי עליה הראש של הרריי
 שכתב לוהר הראש שכתב לה רבין שחזו וקשה אונתו כדי שששש
 לעולם, כצור הוא ששששש אונתו לא יהיה נתר פסצמו, שיוכל שיוכל לקטנים
 שהוא נתר, אין כשל על ד' זה שם קשר קצתא מכוון, אד זה אפסר על הפסין
 (סא) שכתב דלזמן הראש נחזור, הכל מלי דקדו האמן הקדוש לחזר, דאם
 דקדו ששששן קדו לעולם נתר קשר של קצתא, דאם לאו און חסור אונתו, דאם
 דקדו להחזיר כיוון מטר להחזיר צדן, ולפי זה אשלו דקשר הנזקין
 (השקטין) וקא, או בקשרי ראששש, אם דקדו בעת הקשר להחזיר דיומן, אין
 עליה שם קשר כלל אשלו ששה אושששש כצמון, ולפי גזיות דקדו ציון
 גדול דקדו, הנזק דקשר שדרכו של העולם לששששש כצמון, לא אולין כתר
 מחשבת הקדוש לכלל שם קשר מכוון, ומה דקדו הנזקין (וכו) במגלל דקשר
 דדקדו, ובקשר דקדו קשרי אינו, היינו באונת האשששש שששש שששש
 הקשר ששששש רב על ששש, וזה דפי' לזמן חזבול לפסל דקדו דפי' ביה
 תרי דמוסר שם דל מטר קשר, והנידן אשלו אם ששה חזבול קשרי
 ראשששש, כמכוס שם בקדוה צדן שם קשרי (סא רח) איה, ומקשה דלששש
 קאלו אין דוד של הקשר הזה להחכים, מה ששין כן בלגזנו לעצן ראששש
 שדור כל העולם ששששש קשר על זה בקצמיות, וזהו גם כן ששה חזבול קראו,
 לא אולין כתר דקדו שהוא חושב להחזיר כיוון ויתבטל על ד' זה שם קשר
 מכוון, ומדרכו לא מיידיכי לי ראסור דקדו, וכמו שכתב אשלו אוקדוה (סא)
 דשם הכל בו (סא רח) און כתב בפסר רביאם (סא) דקשר אשלו שששש של קצתא,
 שדרכו של האדם להחזיר לקטנים ששששש קשר, און, וקשר דקדוה שששש שששש
 כל העולם לששששש לקצמיות, לא אולין כתר דקדו, ומקדוה אסור, ואסור דק
 קצמיות שכן כתב בפסר בית מאיר, ששששש על כן כדור, וקדו: וקדו: קשה הקרי
 → קדום (סא סא) לפה אין מאר, ולקדוה כשכתב, וישבששששש ששששש ששששש
 מיד, צדן שם ששששש קדו מאר, ולקדוה נידא, וכן שששששששששש ששששש
 אינו שששששש על פניא דרובין קי' (יח) גדי וקא כמקדוה וזהו לקדו מכוון,
 וישבששששש להחזיר כמקדוה ששששש קדו, ולקדוה וזהו אסור דאורייתא נידא, ואשש
 חזבול חסיד דקדו רש' כקדו כמקדוה כקדו, ודף קרי, הפקדו כקדוה, ואשש
 לעצן חסיד הוא כדור וקשטין ראסור, ואשלו כמקל דקדו אינו כמקדוה (וכו)

משנה ברורה

מקרא (יב) אָמרינו דיש באן שלש חלקות, אָדער חֵיב חטא, ואָדער פֿסדער אָבל אָסדער, ואָדער מִתְּרֵם לְכַתְּחֵלָה. דלשיטת הר"ף (מא) וְהַקִּדְּבִים (פ' ה"א) וְהַמִּתְחַבֵּר דִּחְסִים בְּתוֹמָהּ, דייטא הכי, דאָס האט קער של קימא בגון שדרכו שיהיה דך לעולם ודְהִינוּ שְׂאִינוּ קוצב ופֿון דְּעֵתוֹ לְהִתִּירוּ, והוא קער ששעשוי להתקיים תמיד, והוא גס פה מעשה אפֿן. חֵיב חטא, וְהַתְּבָאֵר לִקְשֹׁן בְּכּוֹחַ הַפְּעִיף בְּכֻמָּה מִן הָאֵם מַעֲשֵׂה אָפֿן. ואם הוא קער של קימא ואִינוּ מַעֲשֵׂה אָפֿן, הוא מעשה אפֿן ואִינוּ קער של קימא, פֿסדער אָבל אָסדער. אִינוּ מַעֲשֵׂה אָפֿן ואִינוּ קער של קימא, מִתְּרֵם לְכַתְּחֵלָה. וְדַעַת רש"י וְהוּא"ש שוֹאֵר פּוֹסְקִים, וְלֹא תִּלְךְ כָּלל בְּעֵצֶם הַקֶּשֶׁר אִם הוּא מַעֲשֵׂה אָפֿן, אֵלָּא דְּעֵקֶר הַחֲלוּקָה הוּא. דאָס האט קער של קימא דְּהִינוּ שדרכו שיהי' דך לעולם וְכִנְיָל, חֵיב חטא, וְאִפֿלוּ אִם הוּא מַעֲשֵׂה אָפֿן. דְּהִינוּ. ואם אִין דְּרָבֹה לְקִשְׁרוּ בֹּא לִזְמֶן, פֿסדער אָבל אָסדער. דְּרָבִי קָצָה לֹשׁ קימא, וְאִפֿלוּ אִם הוּא מַעֲשֵׂה הִדְיוֹט. ואם דְּרָבֹה לְהִתִּירוּ בְּאִתּוֹ יוֹם, מִתְּרֵם לְכַתְּחֵלָה, אִפֿלוּ הוּא מַעֲשֵׂה אָפֿן. דְּרָבִין שם קער שְׂעִלִי. וְיֵשׁ אומרים דְּכָל מִי שדרכו לְהִתִּירוּ בְּחוּף שְׂכָנָה יָמִים, הֵינִי כְּמוֹ שדרכו לְהִתִּירוּ בְּאִתּוֹ יוֹם. וְעַתָּה וְבָאֵר דְּבָרֵי הַמִּתְחַבֵּר וְהַרְבֵּה עַל כֵּן: א) (א) קְשֶׁר שֶׁל קִימָא (ב) וְאִפֿלוּ לֹא מִדְּרָבִי שְׂפִיר רִיכָל לְהִתִּירוּ בְּאִתּוֹ מִיָּדִי, חֵיב, כִּיֵּן אֵלָּא הֵיחָה גִּתֵּר מַעֲשֵׂמוֹ: (ב) קְשֶׁר הַמִּתְחַבֵּרִים. שוֹאֵר קְבִיעַ לְגַמֵּל בְּחֻמּוֹ וְתוֹתִין בּוֹ טַעֲמֵת דִּין רְצוּעָה, וְהַקִּדְּבִים. וְהוּא עֹתֵק וְעוֹבֵד מִתְּרֵם לְעוֹלָם. וְכִשְׁרוּעָה לְקוּשְׁרוֹ, קוּשְׁרֵי רְצוּעָה אֲרֻכָּה בְּאִתּוֹ טַעֲמֵת, וְקוּשְׁרִין בָּהּ, וּפְעֻמִּים שְׂמִתִּידָה. וְאוֹתוֹ קְשֶׁר הַהִיאשׁוֹן הוּא קְשֶׁר הַמְּמִלִּים שְׂהוּא קְשֶׁר שֶׁל קִימָא: (ג) וְהַקְּשֶׁר הַמְּסַפְּרִים. גס הוּא כְּמִין טַעֲמֵת שְׂעוּשִׁין מִן רְצוּעָה, בְּנֻקֵּב שְׂבִירָאשׁ הַמְּסַפְּרִידָה, וְאוֹתוֹ קְשֶׁר מִתְּקִים תְּמִיד. וְכִשְׁרוּעָה לְהַעֲמִידָה, קוּשְׁרֵי רְצוּעָה בְּאִתּוֹ טַעֲמֵת וּפְעֻמִּידָה בָּהּ, וְכִשְׁרוּעָה לְהִתִּירוּ תְּמִיד הַהִיאשׁוֹן וְנִטְלָה. וְאוֹתוֹ קְשֶׁר הָרֵאשׁוֹן עַל הַטַּעֲמֵת. הוּא קְשֶׁר הַמְּסַפְּרִים: (ד) בְּשִׁעֲתַת עֲשִׂיתָן. הֵינִי הַקְּשֶׁר שְׂקוּשֶׁר בְּחוּף הַמְּנַעַל (ט) שֶׁלֹּא תוּכַל הָרְצוּעָה לְצֵאתָ, וְהוּא קִיֵּם לְעוֹלָם: (ה) דְּכָל קְשֶׁר שֶׁל קִימָא וְכִי. הֵינִי שְׂאִין דְּרָבֹה לְהִתִּירוּ לְעוֹלָם וְכִנְיָל. וְדַעַת זוֹ שְׂעִלִיָּא אִתְּחַבֵּר גס בְּשִׂאִינוּ שֶׁל קִימָא וְהוּא מַעֲשֵׂה הִדְיוֹט, וְהֵיחָה דְּעֵתוֹ שִׁתְּקִים הַקְּשֶׁר אִתּוֹ וְפֿון. (ו) וְהַמִּתְחַבֵּר מִתְּרֵם. וְלִדְעָה זוֹ מִתְּרֵם אָבל אָסדער, דְּרָבִי קָצָה לְקִשְׁרֵי שֶׁל קִימָא. וְעַל זֶה קָאִי הֵינִי מַעֲשֵׂה שְׂעוּשִׁין לְהִתִּירוּ בְּאִתּוֹ יוֹם עֲצֻמוֹ, מִקְרִי שֶׁל קִימָא בְּמִקְצֵתָה, וְאִסֵּר לְכַתְּחֵלָה, וְלִדְעָה שְׂנֵיהֶם כֹּל שְׂמִתִּירוּ בְּחוּף שְׂכָנָה יָמִים, לֹא מִקְרִי שֶׁל קִימָא כָּלל, וְמִתְּרֵם לְכַתְּחֵלָה: (ז) בְּאִתּוֹ יוֹם עֲצֻמוֹ, אֵלָּא לְמַחֲרָה אִם עָשׂוּ לְהִתִּירוּ בְּלִיל מוֹצָאִי שְׂכָתָה, לֹא מִקְרִי שֶׁל קִימָא וְהִתְּרֵם לְכַתְּחֵלָה. וְהִיחָה זֶה קוּשְׁרֵי בְּלִיל שְׂכָתָה קוּשְׁרֵי וְעָשׂוּ לְלִילֵי בֵּינֵם שְׂכָתָה עֲצֻמוֹ, אִם עַל אֵל דְּרָבִין מַעֲשֵׂה בְּאִתּוֹ יוֹם, מְכַל הַמְּסֻרִּים יֵשׁ לוֹמֵר דְּרָבִי, וְכָל פְּחוֹת מַעֲשִׂים וְאִרְבֵּעַ שְׁעוֹת בֵּינֵם

ה' וסוס שהם מיני
קנה אותם מחדש
יין להשקטם ממחלת
צד, ובשאר היה
אף שאין צריכין
לכל מקום יש בו
יין אפלו פורה וסוס
רבייתו, פורה וסוס
פורה והסוס ליגרי
או איזה מחבולות
(ס) וכל שכן וכו'
ליבחו בערב, אלא
הקשה לתפסן כלי
חיים כגון האורה
יין אם קטא ארזין
זו, ואם יצאו לא
יב, ואם יצאו מן
יין ארס (חב) כל ל
קד שיהיה, (ג) מתר
שבווא ליד פסדיא,
(ה) הית הזה, (ז) גם
(ס) דיינה בשאר
נעוה, ויש בה כל
נכל:

ל' קלל, דמכל מקום
 הם הם מודים דאם קנה
 קל פנים הקלה לכו
 ת ולא אחר, והא נדאי
 שמרד (וכן מוכח לשון
 תה אדם חיב, אמר רבי
 ה האדם, הו' ליה קצלי
 אדם אחר, מכל מקום
 מקמו, אם כן מה הדין
 גא בעצמו, וקתבתי ו
 שבתה חלוק בין אחיו
 א ליה יותר לאשמועין

[illegible]

יה או אֵיךָ תחבולה,
מחמת דבאין לכלוכן
זים: (נ) דהוי שבות
(ס) בשם אגדה (ס"ז ס')

שער הכניסה

א (ט) עין באור הלכה (ד"ה הקשר): (ג) רש"י (ק"ב ד"ה כדאשכח): (ג) פרי מגדים (מש"ס ס"א):

משה בנורו חלק 2

517 - 1330 האגדה

[illegible]

מְגִדִּים (אֵלֵּי סִדִּים): (ו) דִּינֵנו כְּמוֹ כְּבוֹד. יָצִינוּ לוֹמֵר, דָּאם
שְׂוִיבִין עַל קִשְׁרוֹ, יִחְבֵּן עַל הַתּוֹרָה, וְכָל שֶׁהוּא פִּטְוֵה
אֲסוּר אֶל מִתָּר לְכַתְּחֵלָה, בְּמִבְּהִירוֹ בֵּן הוּא וְנִכְבָּדִים (ב)
וְכָל קוֹשׁ שֶׁמֶטֶר לְמַהֲרֵי, אִם אֵינוֹ יָכוֹל לְהַמְחִיר, מִתָּר
אִם הוּא לְעַד, רָצִין לְעֲשׂוֹת בֵּן בִּפְנֵי עַם הָאָרֶץ, שֶׁלֹּא יִתֵּן
יִתֵּר [אֲחֵרִים קִשְׁם הֵם שֶׁל שְׁלֵמָה (בִּצְחָה פֶּרֶק ד' ט):

[illegible]

עשה העשר והוא מצד אמן, וכן באדם דלמא שהוא מצד הקדוש
בבארז (מהראש) (הראש יחיד) ובכאש החוט של חסיה גם כן די
איתא בכתב ר' (הוא שמשון) ואינו תשוב המשינה רק סלאבת חסיה ממש
שני ראשי החוט יחד.

בְּסִמְגֵי שָׁם לֹא אֵינִי קָלִל מִצִּנּוֹן מִצִּשָׁה אִשָּׁן, כִּי הוּא לֹא הֶעֱפִיק בְּמִלֹּאכֶת קוֹשֶׁר

(7) וְשֵׁשׁ יָמִים יָרָא דָּה עֵשְׂרִים: (ס) קָנָן אֶתְרָם (ספיקא): (ו) כִּי לְהַתְּבָרִים (פ"ה ה"א) בְּרֵאשִׁית
אֵין חֶלֶק בֵּין לֵוִים אֶתְרָ אוּ לְקָנָן וְכֵלִי. וְלַחֲסֹד שֶׁבְּבִדָּה לִיה בְּזִלְכָּה בְּרֵאשִׁית
(פס"ו פ"ה א) לְקָנָן יֵשׁ אֲסוּר וְדִעְנָן. בְּבִדָּה לִיה לַחֲסֹד רְבֹנָה הַמִּיד, כְּשֶׁמֶס זָהוּא

אברהם (ספר) ועוד הרבה אחר
כרש: (נ) ס"ו (ספר): (יד)
ד (פז) זקרא (סג): (ח) ו

כל שאין דרש למחור ט' שופט
כלאחר ד' הוא ואין ט' אלף מהו
אלאזה גמורה: מיקרות מהו
הא נשים מעבכין. דפסורות לנו
למחצ שחמון גרמא מהו
מקמי ליכא ט' שופט: צ"י ישר
סובבין. דבר אל בני ישראל ואמ
ליהם אדם כ' יקרי מנס
וכמי נהאוו ענין וקרי ד' ו
סובביות ירשות. אלאה אף על
דפסותיהו קרא ליכא אדם
ד"ה למחצ עשה שחמון גר
העו

יין מותר כדי לצדדו
הרעוקות מלחקק: ה
הנשים ולא את החינק
יהודה הא רבי יוס' וזו
ישראל סומכין י"אין בו
ורבי שמעון אומרים
שילמדו: אמר רבי אי
שילמדו אפילו בשבת
צדק לומר כיום מוב

ואפילו בשבת (ב) אלמא
עקובא דהא רל מעקב
(*) (קדיש) *

האש"י מדרבנן לא מחייבה
 דמק"ל כ"י בירושלמי ומש"ל
 חיינו שגלגל במצרה ור"ל שמו
 דין במצלה (ד' דל) לא מה
 ודקנ' אית לא בהא כ"י ו'
 כ"י אדם ומל"ס חיי מן ה'
 ולפי מה שפי' רובאמ' חיי מ'
 איהו נכרה דאין פסד' ל'
 נראה ש' ערין מל"ס דמחייב'
 (מ.) הכל ערין למינן שפיה
 בכל מצרוב' (פ' חסין מ.) ואז'
 נפטר בלנבא כ"י חור' ומו'
 למימ' דא' דאז' שפיה חור'
 לפניה וחסה מנכר לאמרי'
 ומקנ' דמנכר' בריב' חור'
תנא ממי ה' מתחבס'
 מנכר' החסוב' ו
 'אמ' [קטנ'] ודור' מי א'
 של' דביע' חסוב' ו' בקנ'
 שביע' למינ' מתחבס' ו' א'

אבל לכתחילה לא אהיה הא
דלח' לרדך שומר לזה חפץ
בשבת אבל כשאלה לא את
בשופר וקצת שאלה גיעו לי
בספרים מוכחא כפרוה זכ
אחרת רישא 'אש' בשבת חין
אחר דלח' להטק כהל' מ' יח
כ' יח דלח' חפשו מינה די
ז' יח להקט 'אש' בשבת חין
דמשככים מתקומח בהגיס

1007

סימן קפב.

תולדות קושר.

(א) כתב הרמב"ם פרק י"ד הלכה ח' הפותח חבליים וכו' הרי זה תולדות קושר והמפריד את הפתיל הרי זה תולדות מחיר. ובידולתו שלפניו הן דעביר חבליים חייב משום טוה, ואם כן במחיר אין בו מלאכה, וכן משמע ב"ה (דף ל"א:) פותחת שכלים מחיר ומפקיע. פרש"י ר"טו' המחתיל אבל לא מפקיע. המכל לסתור עטותו וגדילתו. והא' כשמפקיע חייב משום מחיר. בשלמא מחיר יחא' דלא קשר של קיימא הוא כמו שפרש"י. אבל מפקיע קשה. אלא ודאי כדעת הירושלמי דפוחל רק משום טוה וכשמפריד הפתיל אין בו איסור של כלום. שוב מלאחי הקושיא על הרמב"ם מהא' דב"ה בספר מנן אבות [הג"ה]. אך מלאחי בפי' הר"ח שדפס מחדש שלא פי' מפקיע כפרש"י רק מפקיע החתמות עמלן. ובידאי הרמב"ם מפרש כפי' הר"ח ולק"מ. המגיה] מיהו אם אין פוחל תולדה לקשר לא מליט תולדה לקשר. ובידולתו למה לא מליט מושיט עמלן. שלכל המלאכות יש להן תולדה לו אין לה תולדה. ואם אין תולדה לקשר למה נשנה באטות מלאכות ונריך עין:

(ב) בשלח

שבת שקושרין קשר שאיט של קיימא לדבר מטעם ומפרש לה בסור באין עשוי להחירו תוך שבעה ימים דלדבר רשות פטור אבל אסור. והתנן אברהם מפרש לה לשיטת ר"ף וברמב"ם כמעשה אומן. ואיט מוכן לי מה נשפטה שבת זה משאר שבתים שדוחה אפילו מפקיע שופר. כהא דתנן שופר של ראש השנה אין מפקחין עליו את הגל וכו' ולפירוש הסור יש ליישב קצת דבנה ביום הביטורים האסור כל הביטורים [תוך מאכילה ושחי'] לנורך שאר דברים ומשום שאין עיקר כוונתם לתענוג, הרי דאף דשאר עינים ביום הביטורים נשבות דמלאכה ונפקא לי' משבתין שבת. ופסיק רש"י הוא ההנאה. מכל מקום כיון דאין עיקר כוונתו לכך הוא שבת קל מאד ואסור להקביל פני רבו ואפי' שומרי פירות שובדין במים עד לזוארן. הכי נמי בקושר כדי למדוד ואין נריך לקשר רק לשעה זו. ואיט רוצה כלל שיסתכל לשבעה ימים. חשיב שאין עיקר כוונתו את השבת ואסור לנורך מטעם. אך לדעת רמב"ם דמעשה אומן אפי' איט של קיימא כלל אסור. נריך עין למה אסור לנורך מטעם עפי' משאר שבתים: L

סימן קפג.

לר' צבי יהודה ג"י.

(א) דבר מה שכתבתי במלאכת אופה בסק"ט את ח' ב"ה דחייב במתוך ובמסס וכו' אף שחזיר לקדמותו ובדבר שאיט—מתקיים—הא' פטור—בשבת כמו שכתב הרמב"ם והרב המגיד פרק ט'. ואמרתי ליישב משום דמליט במשכן היסוד מתכח שאיט מתקיים. ועל זה הקשה מהם שראה כתב"י ביד תלמידים בקושר דליט חייב אלא בקשר של קיימא אין הסעם משום דלא חשיב חיבור דמאי שנה מתפילין—ובלתיים דחשיב חיבור—אף—שאיט של קיימא רק הסעם משום שאיט מתקיים [וכן ראה בספר לשון הזהב] ואף דה' במשכן קשר שאיט של קיימא ביהירות אזהלים. לא ישיבני מהבנים ב"ה ודאי נשתבשו. או דקפרימא

(יב) ובהכי יחא' מה שרש"י לא פירש מנעל דרבנן שאין חוללין משבת לשבת. דאם כן יקשה קושיית הסורי וזה רבנן אף קושרין מנעלין. דלדידי לא שייך מ' הסורי וזה דלפפמים חוללין בחול. דלרש"י אפילו בספק אסור:

(יג) נחזור לדברי היראים לבאר טעם שאסרו חכמים באפשר שיסא' לעולם. ונראה לי משום דשחא נחטין לבטלו או אפילו בסתם כל זמן שלא נחטין בפירוש להחירו חשיב של קיימא כדברי הירושלמי הגל'. אלא דמכל מקום איט חייב כיון שאפשר להפקיע הקשר במחשבה לבד קל ומומר מיכול להחירו בלאחר ידיו כגל'. ומכל מקום מדרבנן אסור כמו ביכול להחירו בלאחר ידיו דקאמר ר' מאיר אין חייבין עליו ומכל מקום אסור. וכן אסור להחירו אף שקודם התרה כבר חשיב להחירו. ולדעת בעל היראים כפי מה שביארתי אחי מחשבה ומולאה חיד מחשבה שמתחילה. ואם כן לא כיו נשעת התרה של קיימא. מכל מקום אסור כיון דבשעת קשירה ה' של קיימא. וכן הוא לדעת כל הפוסקים בקשר העשוי לשבעה ימים אסור להחירו לסוף שבעה, אף דלא שוב איט עומד לקיום שבת עבר זמנו. מכל מקום כיון דחל-שם קשר-עליו לא בטל מי' שם קשר במה שצומד להחפרד. ודוקא אם במחילת קשירה לא חל עליו שם קשר כיון שצומד לחזור לכמות שהי' ועיין בתוס' ד"ה (דף כ"ב:) בדיבור המחתיל אם. ודוקא מן התורה אין איסור. דמן התורה לא חל [שם] קשר עליו כיון שיכול להחירו במחשבה. אבל מדרבנן שחל שם קשר לא פקע בשעת התרה ודוק:

(יד) מיהו לפי שהוכחתי לפיל במחשבה הקודמת משלל של טכסין. שלולי ריחא' לי' בחיבורם דאי דרר משנפי דרר מתוור לכו ה' במל חטרים. ואם כן הלא נמי כיון דלענין שבת מחשבה מולאה והוי כהמחיל להחיר לענין עומאה דבטל חיבורו אף שמתחילה ה' חיבור. ואם כן י' מותר להחירו:

(טו) מיהו כל זה ליחא' רק לדעת הרמב"ם דמחלק בין כלאים לשבת, דכלאים לא צריך דבר התקיים. אבל להר"ש והיראים דגם בכלאים ועומאה לא הוי חיבור בלתי מתקיים. על כרחך מדידי חיבור לעומאה בשעת מלאכה. לשבת נמי הוי חיבור מתקיים:

(טז) ונראה דמכל מקום אסור כמו שנים ששמו מלאכה זה עיקר וזה מית אפילו אחד עושים כמו שכתב התוס' (דף ג'). דיבור המחתיל ב"ה. וכן מקריה בערב שבת והנחה בשבת דחשיב כמו שנים ששמו כמו שכתב רש"י (ג'): בדיבור המחתיל מנעור יום. והלא נמי המלאכה נעשית על ידי מחשבה להחיר דעשאו הכר שאיט של קיימא ומעשה התרה אחר כך. ומחשבה הוי גרמא כאלו עשאה אחר. מכל מקום מעשה שאחר כך אסור דגמר המלאכה בעמלו, שבתחשבה לבד לא עמר המלאכה. דמכל מקום לא סופר ממש. אלא שנעשה קשר שאיט של קיימא. וגמר המלאכה עשה בידיו ודוק:

הברד, דאיהו
מים, ואע"פ
די, והרמב"ם
כמו בשלג.
בהמה או מן
להן, והתולש
ולת שברחה
מן אגפיה,
ולש כנף מן
יב, וכן באר
הורה רבי
צואר העוף
פי שהביא
ובכורות,
במקומות
יטה, דכיון
זרטו קודם
מרוט אחר
יטה, והלא
זה גמורה
וה שביאנו
ני"ל ז"ל,
נד שתכנס
צר, ואסור
זר ולעלות
לאכלן עד
בר הראוי
לפי שאין
כלו, אבל
לפי שאין
י תלישה,
את השער
ול מתכת
דם עשוי
זרודלין,
על דברי
ל מתכת,
ז בכותל
זה נימין,
ז לראות
ל אבל

הבעל המאור ז"ל כתב שלא תחלוק במראה
אפילו שאינה של מתכת, ולא מצא היתר
בנשים לראות במראה כלל בשבת, אלא שאין
להן שער בפנים ואין שם נימין מדולדלות
שנחוש להשירן, ואין מעבירין על הראש
המסרק, ואפילו של פיל, ואפילו אותו
שעושים משער החזיר, שאי אפשר שלא
יעקרו השערות, והנוטל צפרניו או שערו או
שפמו או זקנו חייב משום גזוז, והוא שיטול
בכלי, אבל ביד פטור, והחותך יבלת בין ביד
בין בכלי פטור, והמלקט לבנות מתוך
שחורות אפילו ביד חייב. המנער טליתו
בשבת חייב חטאת, ופירש הקונטרס
מעפרורית, והתוספות פירשו ממדי דאוקמינא
בחדתי ואוכמי דקפיד עליהו והוי כמלכך,
המלכך כל שדרכו להתלכך חייב.

הסוחט את הבגד עד שיצאו מים שבו חייב,
ומי שנשרו כליו במים או שהיה
בדרך וירדו עליו מי גשמים וכיוצא בהן
מהלך בהן ואינו חושש שיבא לידי סחיטה,
אבל אינו מנערן מן המים שבלועין שאם ינער
אותן יהיה חייב משום סוחט, שכן דרך כל
בגד בלוע מים כשמנערין אותו, המים נסחטין
ממנו, ודוקא בכלים חרשים לפי שמקפיד
עליהן יותר לפי שמתקצצין במים, נוטל כר
שיש עליהן לשלשת ויקנחנה בסמרטוט קשה,
ואם היא של עור נותנין עליה מים עד
שתכלה, ומי שהיה לשלשת על בגדו אסור
לתת עליו מים לפי ששריתו זהו כבוס, ואותן
הנשים ששופכות מים על בגדיהן בשבת
להעביר מי רגלים מן הקטן, לא טוב להניחן,
אם לא שיותר שתהיינה שוגגות ולא מזידות,
ור"ת הורה למניקות שאם התנוקות לכלכו
בגדיהן, שמותרות ליטול ידיהן עליו ולקנח
במפה מקום הלכלוך, כדי שתוכל להתפלל,
שאיין זה אלא דרך לכלוך שאין מעביר המי
רגלים לכדם, אלא מעביר המים אחרים
עמהן, ובכמה מקומות התירו במקום מצוה,
כמה דברים אמורים במים, אבל ביין או שאר
משקין אין חוששין אם בגדו טובל בהן, לפי
שאינן בני כבוס, ובלבד שלא יסחוט הבגד,

ולכא למימר שמא יסחוט הבגד לצורך
המשקה הבלוע שהרי אין חפץ באותו משקה,
ולכך מסננין יין בסודרין, ובלבד שלא יעשה
גומא בסודר, ומכאן הורה הלכה למעשה על
משקה שקדים כתושין מערב שבת שמותר
לסננו דרך סדין או מטפחת, ומשום בורר
ליכא כיון דיכול לשתותו מקמי הכי בלא
סנון, ומשום שמא יסחוט לא גזרינן אלא
במים שהבגד מתכבס ומתלכך בכך, ואסור
לדחוק ולהדק מוכיין על פי האשישה המלאה
כדי שלא תשפך, משום סחיטה, ואע"ג דלא
קא מכיין, פסיק רישיה הוא דניחא ליה כיון
שאיין המשקה הולך לאבוד, אבל סחימת כלי
היין שהברזא מן הצד אין בו משום סחיטה
דפסיק רישיה דלא ניחא ליה הוא, כיון
שהמשקה הולך לאבוד, ולסברת ר"ת אין
לחוש ביין לפי שאינו בר כבוס, ואין סחיטה
בשער, והוא הדין בעור לפיכך אם היה על
העור לשלשת או לכלוך אחר נותן עליו מים
עד שתכלה, מיהו לכבסו אסור אע"ג דלאו
בר כבוס הוא.

המנפץ הגידין עד שיהיו כצמר הרי זה
תולדת מנפץ וחייב, הצובע צבע
המתקיים חייב, ושאינו מתקיים כגון שהעביר
צבע על נחשת וברזל פטור, והעושה דיו
וצבע הרי זה תולדת צובע וחייב, כיצד כגון
שנתן קנקנתום לתוך מי עפצא להשחיר,
הטווה כל דבר הנטוה חייב, אחד צמר ואחד
פשתן ואחד נוצה ואחד שער ואחד גידין,
והעושה הלבד תולדת טווה, העושה נפה או
כברה או סרג מטה בחבלים או עשה שבכה
משום דבר, חייב משום בתי גירין.

→ **הקושר קשר של קיימא** והוא קשר אומן
חייב כגון קשר הגמלין והספנין,
והרצענין בשעת עשייתן מנעל וסנדל, וכל
כיוצא בזה, ושאינו מעשה אומן פטור,
ושאינו מעשה אומן ולא של קיימא מותר
לכתחלה, וכן הדין להתיר אחד מהן. וכתב
הר"ם, חלוק ומכנסים שנקשרו יחד אין
להתירן בשבת, לפי שכל קשר שאין מתירין
כיומיה פטור אבל אסור, וזה רגיל אדם

להניח אפילו שבוע קשורין ע"כ, ומצאתי כלל אחד, כל קשר שפעמים נמלך ומבטלו לעולם אע"פ שתחלת עשיתו לא היתה על מנת להניח שם אסור, הלכך הקשר שעושים בקורדילא"ש היכא דאינו יכול לפשוט את הבגד בלא היתר הקשר מותר, אבל אם יכול לפשוט הבגד בלא היתר הקשר אסור לקשור, כי קשר של קיימא הוא, וכן נמי הדין בחבלי הרוקי צואר שקורין קורדון, וקשר רצועות המכנסים מותר לכתחלה לפי שסופו להתירו כשיכבסו המכנסים, אבל אם של פשתן המתכבס עם המכנסים אסור, שפעמים נמלך ומבטלו שם לעולם ולא יתירנו משם עד שיהיה בלוי, ור"ף ז"ל כתב שכל קשר שעומד ח' ימים בלא התרתו (בלוי כ"מ ולא) נקרא קשר של קיימא, והעניבה מותרת כגון שיקבץ ראשי החבל שנפסק וכורח עליו חוט או משיחה ועונב עניבה, הפותל חבלים הרי זה תולדת קושר, והוא שיעמוד החבל באותה פתילה בלי קשר, והמפריד הפתיל תולדת מתיר, והוא שלא יתכוין לקלקל, תחלות של תמרים מתיר הקשרים ומפקע כל החבלים אפילו בסכין ואפילו גופן של חתלות, לפי שכל זה כמי ששובר אגוז או שקד בשביל האוכל שבהן או שובר העצם להוציא מוחו, כל שראוי למאכל בהמה מותר לקשור אותו בשבת, לפיכך אם נפסקה רצועות סנדלו בכרמלית נוטל גמי לח הראוי למאכל בהמה וכורך עליו וקושר הגמי, נשמטה לו רצועת מנעל וסנדל, או שנשמט רוב הרגל, מותר להחזיר הרצועות למקומן, ובלבד שלא יקשור, הקושר שתי תפירות והוא שיקשור ראשי החוט מכאן ומכאן שתעמוד התפירה, יתר על ב' תפירות אע"פ שלא קשר חייב לפי שעומדת בלי קשר, והמותח חוט של תפירה חייב, וכתב הבעל תרומה ז"ל דמכאן ראייה שאסור למתוח אותו החוט שתופרין בו בתי זרוע סמוך לאגרוף להדקן ומותחין אותו ביום ומתירין אותו בלילה כשרוצה לפשוט בגדיו, ויש שמקילין בזה לפי שתחלת עשייתה אינו לתפירה גמורה אלא למתוח

ולהתיר, והמתמיר תבא עליו ברכה, אבל מכל מקום אם יש שם נקבים מתוקנים ומוקפים תפירה סביב הנקב מותר כמו שנהגו הנשים בנקבי המלבוש, הקורע על מנת לתפור ב' תפירות חייב, אבל הקורע להפסיד פטור מפני שהוא מקלקל, והקורע בחמתו או על מתו חייב, משום שהוא מתקן שמתישב דעתו, הפותח בית צואר חייב, המדבק ניירות או עורות בקולן של סופרים או בדבר אחר המדבק, הרי זה תולדת תופר, והמפרקן תולדת קורע.

הבונה כל שהוא חייב, וכן הקורע כל שהוא, וכן המשוה פני קרקע הבית הרי זה כבונה, וכן כל בנין שצריך גבורה ואומנות בכלים שייך בהו בנין, ואמרו חכמים אסור להחזיר דלת של שידה תיבה ומגדל אעפ"י שאינו כלי של גבורה ואומנות, שמא יתקע, וכן כל כיוצא בזה, ומותר לזלף מים ע"ג קרקע ואין חוששין להשוות גומות שאינו מתכוין לכך, אבל לכבד הבית אסור, אם אינו רצוף אבנים או ברעפים, שאי אפשר שלא ישוה גומות, ויש מחמירין אפילו רצוף, גזירה הא אטו הא, כדאמרין בגמרא גזירה עליה רששא אטו וכו', וכתב הר"מ אסור לישראל לכבד ביתו בשבת אבל אם תעשה גויה מעצמה מותר, ואין לדחותה או למחות בידה, והרשב"א ז"ל כתב וז"ל, הורו הגאונים שמותר לכבד הבית בשבת, ואין צריכין לומר ביו"ט, ואין חוששין שמא ישוה גומות, שכל דבר שאין מתכוין מותר, ואעפ"י שמוזי עפר וצרורות וקליפין האסורין לטלטל, יראה לי שמותר, מפני שהן לו כגרף של רעי עכ"ל, והר"ש ז"ל כתב מכבדות של תמרה מותר לכבד בהן בשבת, ולא חיישינן לאשוויי גומות, דס"ל כר"ש דדבר שאין מתכוין מותר, הגדילה והקליעה אסורה משום בנין, ובאמת הנשים אסורות לקלע שער אחד ולגדל, ועכשיו שנהגו לעשות כן ואין מי ימחה בידן, לפי שמוטב שיהו שוגגות ואל יהיו מזידות, שאי אפשר למנען, כרי שלא יתגנו על בעליהן, העושה אהל קבע חייב

משום בונה, שהוא תולדו כלי ארמה, כעין, חנ שירפס, והמגבן גבי בקורדוס, וכן התוקע עי' ובין בעץ חייב משום ב ז"ל הדברים שאין אדם יתנועע בתוך החור, מו שאין לגזור שמא יתקע, להיות מעמידו בדוחק, וז' תרגולין כדי שיכנס להן של בור ושל יציע וכיוצא בונה, וכן אין עושים ז' וכתב בספר היראים כל להשתמש תחתיו אלא ואין בו משום אהל, ואה על סמיכותיו, שאין נתנו אלא עליו, ואפילו עושי אם נטויין ועומדין **כובע** שעושים על הראי סביב שהיא עוש השפה קשה ביותר כמו ללבוש בשבת, מפני ש נותנים טעם שהוא נו לאתווי, והיכא דמהדק אפילו מהדק, וטוב כשהכובעים קשין ואין מן הראש טפה, ויהיו ואותן כובעים של אשכ הגרון, אבל כובעים ש בלא קשירה מהודקין ו בהן, טלית כפולה שה תלויה כן מערב שבת לפרקה, וכן הפרוכת לפרקה, אבל צריך שי בשעה שנוטה אותה, ו מותחין אותה, שאי אפשר מעל הארץ מעט **הסותר** כל שהוא ע הסותר אהל תקוע חייב, והוא שית בכלים שמותרת כדאנ

רפוי ואפשר להתירו באחת מידיו אין חייבין עליו, ואם כן כשהוא מהדקו יש לחשוש דנעשה בזה קשר ציצית, ועל כן לדינא אסור להדק ציצית בשבת. [ועיין עוד לקמן אות כ"ב מה שכתבנו בענין הידוק קשר העליון של הציצית].

פירוש בעל ההפלאה (בספרו פנים

יפות פרשת ראה) דברי רבי מאיר, וז"ל פירשנו מה שכתב כל

קשר שהוא יכול להתירו באחת מידיו אין חייבין עליו, דהיינו דלא קאי על ידי האדם שרוצה להתיר אותו, והוא ליה למימר ביד אחת, אלא דקאי על שתי ידיו של הקשר, דהיינו אם עשה הקשר עם עניבה עליו, אף שהוא חזק, מכל מקום יכול להתירו באחת מידיו כשיאחז אחת מידיו של הקשר, דהיינו כשמושך צד אחד של עניבה ממילא הוא נפטר, אבל בקשר גמור אי אפשר להתירו אלא כשיאחז שתי ידיו של הקשר ומושך זה לכאן וזה לכאן, עכ"ל. ועיין לעיל שהבאנו דברי הרא"ש ביבמות, דמשמע דס"ל דכוונת הגמרא להתירו באחת מידיו, היינו ביד אחת, בימין, ולא בידו של הקשר, עיי"ש.

(ז) הרמב"ם בפרק י' מהל' שבת הל' ו' כתב, וז"ל מותר לקשור קשר שאינו של קיימא לדבר מצוה,

כגון שיקשור למדוד שיעור משיעורי התורה, עכ"ל. וכתב הרב המגיד דמקור דברי הרמב"ם הוא מהמשנה בסוף מסכת שבת

דף קנ"ז ע"א, מדבריהם למדנו שמודדין ופוקקין וקושרין בשבת. ונתבאר כגמרא שהוא בדוקא לדבר מצוה. ופרש"י קושרין קשר שאינו של קיימא, וכדעת הרמב"ם, ומוכרח הוא שלא התירו אלא מה שהוא פטור אבל אסור, עכ"ל. וכדברי הרמב"ם פסק המחבר בשו"ע סימן שי"ז סעיף א', דלצורך מצוה כגון שקושר למדוד אחד משיעורי התורה מותר לקשור קשר שאינו של קיימא.

וכתב שם במ"א סק"ג בדעת הרמב"ם והשו"ע, דמותר לקשור אפילו קשר אומן, דאי לאו הכי אפילו שלא לצורך מצוה שרי לקשור קשר שאינו של קיימא ואינו מעשה אומן, וכמו שפסק הרמב"ם להדיא בפרק י' הל' ג'. ועוד איתא במ"א, דהא דהתירו לקשור קשר אומן לדבר מצוה, מייירי שאי אפשר בענין אחר, דאי לאו הכי יעשהו מעשה הדיוס או עניבה לבד וימדוד בו, ולא יצטרך להתיר איסור דרבנן.

וכתב במאמר מרדכי סימן שי"ז סק"ה דהרמב"ם מייירי בקשר אומן ומשום הכי התנה שלא יהיה קשר של קיימא, שאם היה קשר של קיימא היה אסור מדאורייתא, אבל אין הכי נמי אם אינו מעשה אומן מותר לקשורו אפילו הוא קשר של קיימא. והקשה על הרב המגיד שהביא ראיה לדברי הרמב"ם דמותר לקשור קשר שאינו של קיימא לדבר מצוה מדברי רש"י הנ"ל, ומשמע מפשטות לשונו דרש"י והרמב"ם בחדא גוונא מייירו ובחדא שיטתא קיימי ואולי, וליחא, דרש"י ס"ל שאם הקשר של קיימא חייב אפילו אינו מעשה אומן. וצריך לומר שלא הביא הרב המגיד דברי רש"י אלא לומר שלא התירו רק מה שהוא פטור אבל אסור, ולא מה שאסור מן התורה, וכל אחד יפרש אותו לפי שיטתו, ואע"פ שהרב המגיד לא הזכיר כלל המחלוקת שבין הרי"ף והרמב"ם לשאר פוסקים בזה אין קפידא. ולכן העיקר לדינא דלהרמב"ם שרי נמי לקשור קשר של קיימא שאינו מעשה אומן לצורך מצוה, עכ"ד.

וכן כתב במעשה רוקח פרק י' מהל' שבת הל' ו', לפי גירסת הרמ"ע מפאנו בכת"י בדברי הרמב"ם, מותר לקשור קשר של קיימא לדבר מצוה, דעל כרחן דמייירי שאינו מעשה אומן, דאז איסורו הוא רק מדרבנן, לכן הותר לדבר מצוה.

ועיין בערוך לנר סוכה דף ל"ג ע"ב ד"ה אוגדו שגם כתב כן, עיין שם שהביא קשיית תמרים שהקשה על הרמב"ם שהשמיט דינו של הברייתא שבי"ט אוגד לולבו כאגודה של ירק, ותירץ בערוך לנר, דהרמב"ם ס"ל דאם הוא קשר של קיימא אומן, או קשר שאינו של קיימא ומעשה אומן, אסור רק מדרבנן, והרמב"ם פסק שמותר לקשור בשבת קשר שאינו של קיימא אף שהוא מעשה אומן לדבר מצוה, וא"כ הוא הדין גם כן קשר של קיימא שאינו מעשה אומן, דמאי שנא, הא שניהם רק מדרבנן. וקשר של לולב הוא של קיימא אבל אינו מעשה אומן, וא"כ לא אסור רק מדרבנן והותר במקום מצוה לרעת הרמב"ם.

אבל כפרי מגדים סימן שי"ז משבצ"ו סק"ב כתב, דהרמב"ם התיר לצורך מצוה דוקא בקשר שאינו של קיימא והוא מעשה אומן, אבל בקשר של קיימא ואינו מעשה אומן לא הותר, דיכול לחשוב בשעת קשירה להתירו בתוך שבעה ימים ועדיף טפי מלהתיר משום מדידת מצוה, עיי"ש. [ונראה לכאורה דהפרי מגדים אויל לשיטתו, שהכל חלוי בדעתו, אבל לדעת הבה"ל שקשר חלוי בדרך העולם ולא בדעתו, אין מקום להאי סברא].

ובשו"ת זרע אמת חלק א' בתירושו לשכת סימן י"ב הביא דברי הרמב"ם, דמותר לקשור קשר שאינו של קיימא לדבר מצוה כגון שיקשור למדוד שיעור משיעורי התורה, ונימח כינור שנפסק קושרים אותו במקדש אבל לא במדינה, ולא יקשור נימא לכתחילה אפילו במקדש עכ"ל. וכתב דדבריו צריכים ביאור, חדא בבבא דרישא קשה דכיון דהוא קשר שאינו של קיימא למה צריך דוקא דבר מצוה, הלא קשר שאינו של קיימא מותר אף לכתחילה. ואין לומר דהכא מייירי במעשה אומן, דאם כן היה לו לפרש בהדיא דמותר אע"פ שהוא מעשה אומן. ותו דאם כן היה לו להתיר גם קשר של קיימא ואינו מעשה אומן, דבין זה ובין זה הוא אסור מדרבנן והי מניייהו מפקין דמאי שנא זה מזה. ומה שקשה יותר הוא דאם כן קשה בבא דסיפא, נימח כינור שנפסק קושרים אותו במקדש אבל לא במדינה וכו'. ותיקשה לך ממה נפשך במאי מייירי, אם בקשר של קיימא ואינו מעשה אומן או במעשה אומן ואינו קשר של קיימא אמאי לא שריא אלא במקדש ולא במדינה, הלא קשר זה הוא של מצוה, דהיינו לשיר הלויים, ואף במדינה היה לו להתיר כדכתב בבבא דרישא. ואי מייירי בקשר של קיימא ומעשה אומן זה אי אפשר, דהא כינור חשיב מכשירי קרבן ולא דחי שבת אלא אליבא דר"א דאמר מכשירי מצוה דוחים את השבת (עיין עידובין דף ק"ב ע"ב), וידוע דלא קיימא לך כר"א כדאיתא בפרק רבי אליעזר דמילה.

וכתב דכדי ליישב דברי הרמב"ם יש להקדים מה שכתב הכלבו (הביאו הב"י בסימן שי"ז), דכל קשר שפעמים נמלך ומבטלו לעולם אע"פ שכתחילת עשייתו לא היה על מנת להניחו שם לעולם אסור וכו'. הרי דדוקא קשר שעשוי ברדאי לקשור ולהתיר באותו יום מותר, אבל אם יש לחוש שישאר כן לעולם אע"פ דאינו מקפיד שישאר שם לעולם ולא היה דעתו כך מתחילה עם כל זה אסור.

ועל פי זה יש להבין דברי הרמב"ם, דמתחילה כתב דמותר לקשור קשר שאינו של קיימא לדבר מצוה, כלומר קשר שאינו עומד להיות כן לעולם אבל אינו מוכרח להתירו, דזה בלא דבר מצוה הוא אסור, והא דקשר שאינו של קיימא ואינו מעשה אומן מותר היינו דוקא בקשר שהוא עומד מסתמא להתיר, אבל קשר סתם שאינו עומד לא להתיר ולא לקיים ודאי

→ לקשור קשר שאינו של קיימא לדבר מצוה, כלומר קשר שאינו עומד להיות כן לעולם אבל אינו מוכרח להתירו, דזה בלא דבר מצוה הוא אסור, והא דקשר שאינו של קיימא ואינו מעשה אומן מותר היינו דוקא בקשר שהוא עומד מסתמא להתיר, אבל קשר סתם שאינו עומד לא להתיר ולא לקיים ודאי

ספר תורה המלאכה - חלק ה"ז

הרמב"ם ומה שכתב הרמב"ם

מגדול - פריצקא

גם הוא אסור מדרבנן כיון דאינו מוכרח להתירו, ומשום הכי אף אם יעשהו על דעת להתירו אסור. ומעתה שפיר כתב הרמב"ם בהלכה ו', דמותו לקשור קשר שאינו של קיימא לדבר מצוה, כלומר דקושרו סתם דאינו מוכרח להתירו אבל אינו ראו להתקיים כגון גמי, אע"ג דבעלמא אסור מדרבנן במקום מצוה התירו כיון דקליש איסוריה, וכדכתב בפירושו המשניות בסוף שבת. ועל זה כתב נימא כינור

שנפסק קושרים אותו וכו', כלומר דאע"פ שהוא ראוי להתקיים כן לעולם כיון דאינו אסור אלא מדרבנן מותר משום דאין שבות במקדש, עכ"ל.

ועיין ברמב"ן במלחמות עירובין דף צ"ז ע"א, וברשב"א שם, דמשמע דס"ל כהרמב"ם, דמותו לקשור קשר שאיסורו מדרבנן לדבר מצוה.

ובשו"ת אבני נזר סימן קפ"ב אות כ' התקשה מה נשתנה שבות זה, דמותו לדבר מצוה, משאר שבותים שדוחה אפילו תקיעת שופר, וכהא דתנן בראש השנה דף ל"ב ע"ב שופר של ראש השנה אין מפקחין עליו את הגל וכו'. ולפירוש הטור (דס"ל דקושרין קשר שאינו של קיימא לדבר מצוה כשאין עשוי להתירו תוך ו' ימים, ולדבר הרשות פטור אבל אסור) יש ליישב קצת, דהנה ביום הכיפורים הותרו כל הענינים (תוך מאכילה ושתייה) לצורך שאר דברים, ומשום שאין עיקר כוונתם לתענוג, הרי דאף שאר ענינים ביום הכיפורים כשבות דמלאכה ונפקא ליה משבתון שבות. ופסיק רישיה הוא ההנאה, מכל מקום כיון דאין עיקר כוונתו לכך הוא שבות קל מאד והותרו להקביל פני רבו, ואפילו שומרי פירות עוברין במים עד צווארן (עיין יומא דף ע"ו ע"ב). הכי נמי הקושר כדי למדוד ואין צריך לקשר רק לשעה זו, ואינו רוצה כלל שיחבטל לשבעה ימים, חשיב שאין עיקר כוונתו את השבות והותר לצורך מצוה. אך לדעת הרמב"ם דס"ל דמעשה אומן אפילו אינו של קיימא אסור בעלמא מדרבנן, צריך עיון למה הותר לצורך מצוה טפי משאר שבותים, עכ"ל.

ויש ליישב דבריו על פי מה שכתבנו לקמן באות י"ח דחלוק דין קיימא מדין מעשה אומן, דהא דבעינן שיהא קשר של קיימא הוא מעיקר המלאכה, דכיון דהוא של קיימא חשיב הקשר לחיבור, אבל מה דבעינן שיהא קשר אומן אין זה מעיקר המלאכה אלא הוא דין צדדי בצורת המלאכה. ולפי זה יש לבאר דהא דהתיר הרמב"ם לקשור קשר לדבר מצוה, היינו דוקא שקושר קשר שאינו של קיימא אף דהוי מעשה אומן, אבל קשר של קיימא אף דאינו מעשה אומן אסור, ודלא כדברי הערוך לנו הג"ל, דדוקא קשר שאינו של קיימא הותר לקשור לדבר מצוה כיון דחסר בעיקר המלאכה כיון דלא חשיב חיבור בכהאי גוונא, אבל קשר של קיימא אף דאינו מעשה אומן אסור כיון דעיקר המלאכה נעשית שנעשה חיבור של קיימא. ועל פי האמור מירשבת תמיהת האבני נזר מה שנשתנה שבות זה שהותר לדבר מצוה, דהא בקשר שאינו של קיימא חסר בעצם הפצא של המלאכה, דלא חשיב חיבור בכהאי גוונא, ולא הוי חסרון רק משום דלא הוי מלאכת מחשבת, ועל כן שאני בזה משאר שבותים שכל פטורם הם מצד שחסר במלאכת מחשבת. ולפי זה ברור שבקשר של קיימא ואינו מעשה אומן אסור לדבר מצוה כשאר שבותים, דאין כאן חסרון בעיקר המלאכה אלא מצד דלא הוי מלאכת מחשבת, ואם כן הוי כשאר שבותים דלא הותרו בכהאי גוונא לעשותם.

המור בסימן שי"ז כתב, דקשר העומד להתקיים שבעה ימים

פטור אבל אסור, ולצורך מצוה כגון שקושר למדוד שיעור אחד משיעורי התורה מותר לכתחילה. ושעומד להתיר בכל יום מותר לכתחילה, ע"כ. ועיין בבית יוסף שצ"ן להגמרא בסוף שבת, והביא פרש"י דקושרין קשר שאינו של קיימא אפילו לכתחילה, כלומר דלא שרינן משום דבר מצוה אלא קשר שאינו של קיימא דהוי דרבנן, וכך הם דברי רבינו ופשוט הוא, עכ"ל.

ובתהלה לדוד סימן שי"ז סק"ג איתא, דהטור כתב כדעת הרמב"ם להתיר לקשור קשר שאינו של קיימא לדבר מצוה, אלא דהטור ס"ל כהרא"ש דקשר שאינו של קיימא ודעתו להתירו באותו יום מותר לכתחילה, וא"כ יקשה דכל קשר, ולא רק כשהוא לדבר מצוה, אע"פ שהוא לו' ימים יש לקשרו ויחשוב להתירו ביומו, דזה מותר לכתחילה. וכתב דעל כרחק נצטרך לומר דהא דקשרו את המקידה בגמי, היינו בקשר שלפעמים אדם נמלך ומבטלו לעולם, שאם לא שהוא לדבר מצוה אסור מדרבנן לקשרו.

אבל הבית מאיר (בחדושי סימן שי"ז) כתב, דמרש"י נראה דאינו מפרש המשנה בסוף מסכת שבת כהרמב"ם והשו"ע, אלא דהא בקשר שאינו של קיימא איירי ומותר לקשרו לכתחילה אפילו לא לצורך מצוה. וכן כתב הבה"ל בסימן שי"ז סעיף ה' בד"ה עניבה, עיי"ש. וכן הוכיח הבית מאיר מהתוס' לעיל כדף קכ"ו ע"ב בד"ה ומדבריהם, שכתבו דלא התירו לצורך מצוה רק במדידה שאיסורו משום עובדא דחול, ועל כרחק דבקשירה שאין האיסור משום עובדא דחול לא שייך לפרש דלצורך מצוה דוקא התירו. ועיין שם שהוכיח דשם קשר שאינו של קיימא אינו תלוי בדעת האדם, וגם אם דעת האדם לפתוח את הקשר באותו היום לא יצא הקשר מכלל קשר של קיימא, ולא נקרא שאינו של קיימא רק אם ההכרח להתירו הוא מצד הלבוש וכו', דאם לא תימא הכי אמאי הוצרכו חז"ל להתיר לקשור קשר שאינו של קיימא לצורך מצוה, יחשוב האדם בדעתו שיתירו לפניו שיעבור כ"ד שעות דאז מותר לקשרו לכתחילה.

ועיין בבה"ל ריש סימן שי"ז שהחזיק ביסוד הזה, ויישב בזה את קושיית הפרי מגדים, שיהא מותר לקשור ציצית בשבת על דעת להתירן כמוצאי שבת. והפרי מגדים דאינו סובר כהבית מאיר דקשר שאינו של קיימא אינו תלוי בדעת האדם, הקשה לשיטתו אמאי צריך להתיר לקשרו לצורך מצוה יחשוב להתירו מיד אחרי שימוש. ותירץ דהוצרכו למדוד המקוה בליל שבת עד מוצאי שבת. (וצ"ע קצת דאכתי יכולין להתיר את הקשר באמצע היום ולחזור להתירו).

ולדינא הגר"ז בסימן שי"ז סעיף ד' כתב, דמותו לקשור קשר שאסור מדברי סופרים לצורך מצוה, כגון שקושר למדוד אחד משיעורי התורה, ואפילו קשר מעשה אומן מותר לקשור אם אי אפשר למדוד בענין אחר, עכ"ל.

אבל במ"ב שם ס"ק י"ג הביא דברי הבית מאיר לדינא, שמה שהעתיק בשו"ע דמותו בגמרא מצוה הנה רק דעת הרמב"ם והטור, אבל לרש"י והתוספות וברטנורה שם מצד דקשר האסור, אסור אפילו במקום מצוה, עכ"ל. וכן נראה שגם לדעת הח"י אדם אין להתיר לקשור במקום מצוה, דהמעין בכלל כ"דכ"ו יראה דהשמיט דין זה. ואפשר דהח"י אדם לא ס"ל כהרמב"ם דהשו"ע דהותר לקשור במקום מצוה, וצ"ע.

ועיין כשמירת שבת כהלכתה פרק ל"ו הערה כ"ו ובחיקונים ומילואים שם, שכתב בשם הגר"ז ארע"ב דאם אי אפשר-בענין אחר-מותר לקשור-בקשר-כפול-שאינו של קיימא

העיקרים:

קמדיה. וביה (יכו) תחזקת
האנו יהודי מניח לשב איש
ט"ז (יכו) וכתב הקנן אברהם (יכו)

מלאכה שצטעה האינו חזק
נות מה, וצין לציל בסימן
בור. מורבן, דאס יתא מר
ו וכו'. ולא דמי למי שהובא
אחר ויכולדמן בסימן שניה
א אסור דלדון שצטעה אית
א נצשה בשבילו: (ד) ביל
לן ולא אמרין בענגנו אית
ל שקור הנקצב לו ויכולדיל
(ה) או שגששו וכו'. הא
על זה אמר בין שנקצבה
שקור (ו) וצטב מרר היבא ששקור
(ז) ונקצב לו מקל הנדלה
לו בכל יום כך דרש
(ח) אבל בלאו הכי לאו
ה שפא יאמר לו להדליק
לכתחלה ויכולדמן בסימן
אורו. אפלו (ו) הוא מכיון
לאחר נלמא. (ח) ויכל
דליק הנר בביתו (ט) בבית
ישראל להתחמם ואפלו הוא
מת הרבה אנשים ותר כמו
רים סביבא להו דבמקדשה
משום דלפי רביי אנשים
להנגיל המדורה. (ט) ואם
לקא מוריס רשאי הישאר
למאנה ותר כמו נר דרש:
בדו. (י) שר לכלי עמא:

חָמֵר מִשָּׁה (מִשָּׁה) וּמִסָּה יְהוָה
(מִסָּה) וּבְשָׁאֵינוּ מִבִּירוֹן שָׁרִי

בְּאֵר הַיֵּטֶב

[illegible][illegible]

ב * שֶׁהֵסְבוּ יָחֵד וְהִדְלִיק נֹכַח. לְקִיּוּדָה נִרְאָה רְאִיתוֹ יְהוּדֵי הַמְדֻלֵּק אֵינוֹ נֹחֵשֵׁב לְחֶשְׁבוֹן הָרֵב, שֶׁהוּא מְדֻלֵּק עַל הַשְּׁלֵחַן עַל דַּעַת הַמַּסְבִּין אֵצֶל. [עין:]

* אם רב איננו יהודים. כתב באחד (קרב רה עשרה) לא כל הרכים שנים.
שום ש שום חשב כל כך שהדברים מוכיחים שבשכילי נאשה חולבין
ואמרו. ולקבואם חשב התחשבות שבה. דבור החפחיל אמר לא
שמשקע קו. והם כתב בקראו וז' חזק. וז' חזק. וז' חזק. וז' חזק.
וכברא ליה דאף שנה וכן חזק. וז' חזק. וז' חזק. וז' חזק.
לפניה. ואולי זה שהוא משמש בעצמו בבדש. ששנה. ואמרו קו. וז' חזק.
שנה אדעתה נאשה בקדוש רשי (ענין רה ארצות). קראו וז' חזק. וז' חזק.
ואמרו נאשה בקדוש רשי (ענין רה ארצות). קראו וז' חזק. וז' חזק.

• **הַסִּמָּה** גַּל **הַסִּמָּה** (כִּבְרִי) עָנַן בְּמִשְׁקֵהוּ בִּירוּדָה (וַיֵּלֶךְ סוּ) וַיִּתְּעֶם מִשּׁוֹם סִסְמָה, (הוּא) מִפְּרֹשׁ שִׁבְתָּה קִבְּבִי (יִבֵּיב יִרְאֵהוּ) וַהֲזִיחֵהוּ כִּבְרִית יוֹסֵף
שִׁיחָהוּ שִׁיחָהוּ, וְלִפִּי זֶה בְּמִשְׁקֵי אִי וְדִסְסֵק לְזָרֹכָה בְּמִרְיָה הֵיטָּה הִנֵּהוּ וְכִנְיָהּ וְכִנְיָהּ וְכִנְיָהּ
שִׁיחָהוּ שִׁשְׁשֵׁשׁ שִׁפָּר לֹאחֹר וְכִבְרִיא נִגְמָה, אֶמֶל אֶם הֵיטָּה סִסְמָה אֶל לְזָרֹכָה אוֹ לְזָרֹךְ
יִשְׂרָאֵל אֲסוּר, וְכֵן כִּתֵּב הַפָּאָר קִנְדִּים (אִי סִסְמָה), וְדָף וְדִבְרָתָהּ זֶה מִלּוֹי לִפִּי
וְשִׁיחָהוּ שִׁבְתָּה קִבְּבִי אֶמֶל אִי עָנַן שֶׁם, וְנִשְׁיִי שִׁבְתָּה קִבְּבִי (שֶׁם) אֶל כִּהָּ לִפִּי
וְנִקְמָה רֹאשׁוֹהָ (וְנִקְמָה יִרְאֵהוּ), אֶמֶל אֶמֶל אֶמֶל אֶמֶל אֶמֶל אֶמֶל אֶמֶל אֶמֶל אֶמֶל אֶמֶל אֶמֶל אֶמֶל אֶמֶל אֶמֶל
וְנִשְׁיִי שֶׁם וְנִקְמָה רֹאשׁוֹהָ, שִׁשְׁשֵׁשׁ בְּמִשְׁקֵהוּ לִפִּי עֵתָהוּ שִׁבְתָּה קִבְּבִי וְדִבְרָתָהּ לִפִּי שִׁיחָהוּ
וְנִקְמָה אֶל לִנְחָן סִסְמָה שֶׁ לִּפְנֵי, וְהוּא שִׁשְׁשֵׁשׁ שִׁשְׁשֵׁשׁ שִׁשְׁשֵׁשׁ שִׁשְׁשֵׁשׁ שִׁשְׁשֵׁשׁ שִׁשְׁשֵׁשׁ שִׁשְׁשֵׁשׁ שִׁשְׁשֵׁשׁ
בְּכֵל סִסְמָה לִנְחָן רִיחָהוּ שֶׁ לִפְנֵי שִׁשְׁשֵׁשׁ, שֶׁכֵּן שֶׁמֶם הַפְּתוּרָה שִׁשְׁשֵׁשׁ שִׁשְׁשֵׁשׁ
שִׁשְׁשֵׁשׁ שֶׁ שִׁשְׁשֵׁשׁ וְכִינְיָהּ תִּתְּנֵהוּ (יִרְאֵהוּ), וְכֵל סִסְמָה לִפִּי אֶמֶל אִי וְדִבְרָתָהּ לִפִּי
עוֹד אִיחָהוּ סִסְמָה שֶׁ לִפְנֵי לִפְנֵי עוֹד אִיחָהוּ שִׁשְׁשֵׁשׁ שִׁשְׁשֵׁשׁ שִׁשְׁשֵׁשׁ שִׁשְׁשֵׁשׁ שִׁשְׁשֵׁשׁ שִׁשְׁשֵׁשׁ שִׁשְׁשֵׁשׁ שִׁשְׁשֵׁשׁ

ואם לא הוקדשה, צ"ח במשנה בורה ופ"ח י"ח ששנאקט בשם קמנן אהרן
(ספרי) וצ"ח אשה ששנאקט שנין אסור, וצ"ח קמנן אהרן על זה כבו
שנאקט בשנין חטטין סוף ופ"ח ור, וצ"ח לומר רצונן אסור, וצ"ח אסור
בשנין שנין אסור, ולכאורה למה לא הביא קמנן אהרן מקום שצ"ח אסור שבה
שנין ור אהרן, שם בורה ר"א אסור וצ"ח בשנין ישראלי חטטין ויהי צ"ח
למחנן וכו', וצ"ח לומר ונהא אהרן וצ"ח אסור וצ"ח אהרן וצ"ח אסור
אסור וצ"ח אסור בשנין ישראלי, וצ"ח אסור וצ"ח אסור בשנין אסור
בשנין ישראלי אסור וצ"ח אסור אסור אסור וצ"ח אסור אסור
י"ח (שבת קכ"ב ג"כ ר"ח דהא), לך הביא קמנן אהרן, וצ"ח י"ח
שם פסוק וצ"ח אסור וצ"ח אסור בשנין אסור, וצ"ח אסור אסור
שם הירושלמי וצ"ח אסור וצ"ח אסור אסור אסור וצ"ח אסור אסור

מִי הָעָר אֲרָצָא דִּידָא עֲבִיד, וְנָן לֹאחֲד נָר לְמֵאָה: (כ) דְּסִפּוּרָא
סִפּוּרָא (מ) אָף שְׁעִירָא לֹא בָרָה בְּרִית הַפּוֹזֵן (מא) אוּ שִׁישׁ לוֹ נָר
בְּקוֹסֵם מִצְדָּה. מִיָּהּ אִם יֵשׁ לוֹ שׁוֹם נָר וְצִבְרָא וְצִנָּה לְאִינוּ הָחִיד
תְּחַבֵּחַ בְּסִפּוּרֵי ד': (כא) אֲמִירָה לְאִינוּ יְהוּדִי. אֲפֵל שְׁבוּת דִּישְׂרָאֵל
בְּבוֹת בֵּית הַכֹּהֵנִס בְּשִׁבְחָא צִל דִּי אִינוּ הָחִיד תְּחַבֵּחַ בְּסִפּוּרֵי אֲבֵרָהִם (סִימָה)

[illegible][illegible]

אם נעשה וכו'. הנה נדקא אחר שקבר עשה האיני יהודי ומה
לישראל לעשות, לא הטריחהו לצאת מביתו בשביל זה
היה על להבא שלא לעשות כן, (ט) אבל אם נזדמן לישראל
בעת שהאיני יהודי ורצה להדליק בשבילו לא לעשות
אין צורך למחות ביה, (טז) אפלו אם היה זה בביתו של איני
גם בן צורך למחות ביה שמהר יתעצם של ישראל.
אפלו אם דעת הישראל לצאת אחר כך לתוך אחר שלא יהנה
(טז) גם בן צורך למחות, וכל שכן בבית ישראל. (טז) ואם
יהודי עושה בעל כרחו חייב לנרשו מביתו מפני חילול השם
והעושה עושה האיני יהודי בשליחתו ביה שהוא בבית ישראל.
אין חילוק בזה בין אם האיני יהודי עושה בתנאי או שקצץ
אין שכן בקבלתו, ביה שהוא עושה בבית ישראל: (יז) בבית
יהודי לא נדקא רחוק הדין אם שבת במקום אצל איני יהודי
בביתו הוא נלא הטריחהו לצאת מקום ובית יוסף (יח)
(יג) מרעמו. הנה (ט) שלא צדוה הישראל, אף על פי
שה האיני יהודי בשבילו לא הטריחהו אוחו לצאת מביתו אף
ששכל כרחו הוא נגזו, (יט) רק שסמור להשתמש אלו
אין שלא היה יכול לעשות בלא נר או להתחסם נגד המדורה,
אם צדוה מתחלה צורך לצאת אחר כך מפניה: (יד) אין וכו'.
הדין שאין צורך להספן פניו מהר אלא אם כן שרצה
לפתח פתח חסידות, בן כתב המגן אברהם (סנה) בשם הבית יוסף
ובדומי הרשב"א (עכ"ה ר"ה) משמע שהוא מחמיר בזה עין
ב (טז) אם רב אינם יהודים. דמשקמא (טז) אדעמא דרבא
יהודי (טז) אפלו אם אחר כך נתברר והתוספו עליהן, או
לכן לאינם יהודים, וכן להפוך ברב ישראל: (טז) מרעמו
השם משום דליכא למיסס עלה דמלתא אם בשביל
היה עבד או בשביל ישראל עבד, ניש אוקרס משום
היה על מרעמו משקמא לשם שניהם נעשה: (יז) שפצרה איני
היה צדוה לומר לצדד עצמו ודקדמים לבסוף, והוא הדין (טז) אם
היה שהתלך בשביל איני יהודי אחר. ואם אנו יודעין
שהוא בשביל ישראל אסור, בן כתב המגן אברהם (סנה) וכן
הלכה רחוק ואם יש שהארכנו בזה: (יח) שהוא שרעמו.

(ג) מִיָּד: (יט) אַף זַל פֿי נָכַר. רַמְסֶטֶמָּה (כט) כְּשֶׁהָלִיק מִתְּחִלָּה
הֵינִי (ט) שׁוֹיֵשׁ בְּדוֹשָׁף רֵאִין לֹא שׁוּם נִרְ לֵאמֹל, אָבֵל (מ) אִם
שׁוֹמֵר אָסֶסֶר לְעֻזֹּת לֵאמֹר יִהְיֶה לְתַלְמִיד לֹא, הִנֵּה שְׁבוּת שׁוּב
יִקַּח לֹא, אַחֵר, יִרְ לִמְנוּת מִקֵּץ כְּעוֹד שֶׁהָיָה רַחֲשׁוֹן יִדְלֵק כְּמֹה
לְכָל עֲלָמָה אֲסוּר (י) אֲפֹל מִבְּקוֹם מִצְוָה: (כב) בְּבִקּוֹם מִצְוָה.

משנה דמכר - מלוק

512/אבב

3 T J N N

מִיָּהּ וְיָסֵף לְהַקְלִי בְּכָבֶד לְעֹשֶׂה לְאֵינֹתוֹ יְהוָה לְהַדְלִיק נְרוֹת לְעָרָךְ סְעוּדָה בְּכֶרֶס בְּסַעֲדָתוֹ חֲתָנָה אוּ מִיָּהּ
(כג) וְאֵין מוֹתָה בְּגֶדֶם. וְנִשְׁ לְהַחֲמִיר בְּמִסּוֹם (כד) שְׁאֵין (ה) עָרָךְ גְּדוֹל, (כה) דָּהָא רַב הַפּוֹסְקִים חוֹלְקִים
סְבָרָא וּוּ, (כו) וְעַן לְקַטֵּן סִימָן שׁוֹ (כז) ג' אִם אוֹמֵר אָדָם לְעֵבְדוֹ אוּ לְשַׁפְּחָתוֹ (כח) לִילָךְ עֲמֵךְ
וְהַדְלִיקוּ הַנֵּר, אֵף עַל פִּי שְׁגֵם הֵם (כח) עֲרִיכִים לוֹ אֵין זֶה לְעָרָךְ הָאֵינוֹ יְהוָה, מִיָּהּ שְׁעָרָה
הַהִלִּיכָה בְּשִׁבְלִי יִשְׂרָאֵל. הֵנָּה; וּמִתָּר (כט) לוֹמֵר לְאֵינוֹ יְהוָה (ל) לִילָךְ עֲמֹל לִטֵּל גֵּר דְּלוֹק (ו) כְּבֹר, הוֹאִיל וְאֵין
עוֹשֶׂה רַק טְלִטּוֹל הֵנָּה (לא) בְּעָלְמָא (רבינו יוחנן (שם י' פ"ט) וְהַגְהוֹת מִרְדְּבִי מִרְקָא קָמָא דְּשַׁבְתָּ (מנחם מ"ר נח כמאן מִתְּרֵי
מִתְּרֵי) וְהַגְהוֹת מִיִּמְיָנִי מִרְקָא (ר"י [י"ב] (שם ט')) : ד' סָאם יֵשׁ גֵּר בְּבֵית יִשְׂרָאֵל וְכֹא אֵינוֹ יְהוָה וְהַדְלִיק גֵּר אֶת

(כ) צרף גדולה ושלילה (אם שבת פרק ט' מזהה את מנחם) התמיד אף לצרף גדול. ושכן ראה נוהגים כגהלות חסובים שיושבים בהשקה כמנצח שבת אסילו בהתנה צד שאמר הנהל דבר, וכן נהג הגאון הר"ש כשהיו מוציאים אצלו סעודה שלישית

במאור ה'קכ"ה מ'שנה ברורה

[illegible]

רָבָה וְסֵפֶר יֵה וְקָרַי מְגִלָּה (וְסֵפֶר) וְעוֹד אֲחֵרִים וְעַן בְּסִפְרָם רָעִיז בְּכַאֵד הַלֵּל
(וְסֵפֶר) הַסִּפְרוֹת לְפָנֶיךָ אֲבָרְכֶם וְסֵפֶר וְלֹא תִי חֲסִיד רִישָׁא אִם בְּשֵׁל שֶׁנָּה כִּי יִשְׁלַח
לִיכָה בְּחֵת, וְהָאֵל שִׁמְשִׁי וְנִכְנֹל לְהַחֲמִיד וְכֵן, וְעַן מִן אֲרֵצֵי אֲרָם וְעַתָּה

חסד. ודבריו חסד
 ושליו ודבריו גדול
 ודבריו ודבריו חסד
 חסד חסד חסד

[illegible]

הנה קצתה שבת
ועתה אברהם

קשירת חבילת אשפה

והרכתא רבתא לשבתא דאותו קשר שעושין בני אדם בראשי חבילות של אשפה שמוציאין לחוץ, אף שאינו חושש מה יתהווה אחר כך עם הקשר, מקרי קשר של קיימא, ואם קושר בראש החבילה קשר אחד [כלומר כל ראשי החבילה כיחד], או אפילו אם עושה הקשר בב' הראשים [כלומר שעושאם כמין ב' חוטינן] ועושה קשר על גבי קשר הוי איסור תורה.

7 קשר דדרך העולם לעשותו בקביעות

(1) **כתב** המשנה ברורה (סי' ש"ז) נ"ל הלכה ד"ה הקושר) דכל קשר דדרך בני אדם שישאר הקשר לעולם, לא מהני דעתו שרוצה להתירן אחר כך, כיון דדרך העולם לעשותו לקיימא, לא אזלינן בתר מחשבת הקושר לבטל שם קשר ממנו, ולא מיבעיא דאיסור דרבנן איכא אף דעתו להתירו ביומו, אלא אף חיובא מדאורייתא איכא, וצ"ע לדברי הבית מאיר (שם ס"א) שנראה לו כן ברור, ותמה על דברי הטו"ז הנ"ל (ל"א) דמבואר בדבריו דהכל תלוי בדעת האדם הקושר לחוד, ואם דעתו רק לזמן הוא פטור ואסור, ובדעתו להתירו ביומו מותר לכתחילה, ומשמע דלא מחלק בין דרך העולם לעשות קשר כזו בקביעות או לא, וזה אינו וכו"ל, וזה תו"ד שם. ולענ"ד מה שתמה על דברי הטו"ז צ"ע, דאף לשיטת הטורי זהב דתליא בדעת האדם הקושר, עדיין מקום לומר דמודה דבדבר דדרך בני אדם לקושרו לעולם, לא אזלינן בתר מחשבת הקושר לבטל שם קשר ממנו ע"ש.

אבל דעת הבית מאיר שם דגדר קשר של קיימא לא תליא כלל בדעת האדם, כי אם בקשר שאינו עשוי להיות נותר, בין מחמת

כיון דעצם הקשר אינו נותר אחר התג, רק מוציא ההדס והלולב שפיר מקרי קשר של קיימא. אבל על זה דלא איכפת ליה בקיום הקשר אחר זמן דמיקרי קשר של קיימא כיון דאין בדעתו להתירו, לא הביא הריב"ש שום ראיה, רק מסבא הוא דכתב כן.

ובספר ביכורי יעקב (פ"ל סוכה סי' תרנ"א ס"ק מ') כתב וז"ל יאגוד כל הג' מינים ביחד בקשר על גבי קשר וכו', גם יעשה הקשר מהודק שפיר באופן שלא יכול להוציא ולהכניס הדס וערבה מבלי התרת הקשר, דאם לא כן לאו קשר הוא עכ"ל. וצ"ב דהלא בריב"ש לא נראה כן, אלא אף באפשר לנתקו ממנו עדיין שם קשר עלה. ואפשר דכוונת הביכורי יעקב דאם הקשר אינו מהודק כל כך דיכול להוציא וגם להכניס את הערבות, אזי לא חשיב קשר כלל, אבל מה דאפשר למשלף בכח מתוך הידוק של הקשר ולהוציא את הלולב, ואי אפשר לחזור ולהכניסו בלי להדקו ולתוחבו תוך הקשירה ודאי חשיב קשירה ואמרינן.

על כל פנים נשמע מדברי הריב"ש דאף בקושר קשר שאינו חושש שישאר הקשר חשיב קשר של קיימא, ועי' רש"י (סוכה ל"ג ע"ב ד"ה הוטר אגדו) שכתב בא"ד וז"ל דקשר של קיימא מאבות מלאכות הוא, וזה (אגודה של לולב) קשר של קיימא הוא, שאינו חושש להתירו עולמית עכ"ל. וזה מתאים לדברי הריב"ש. ונראה דגם להטורי זהב הנ"ל (ל"א) דס"ל דלא מיקרי קשר של קיימא אלא אם אינו קוצב בדעתו שום זמן להתירו ובדעתו שישאר מקושר עולמות, בכהאי גוונא נמי הוי קשר של קיימא, דהכי נמי אינו קוצב בדעתו שום זמן שיהא צריך להתירו.

הקשר עצמו שהוא הקושר, וז"ל אלא ו תליא מלתא כלל, א להיות נותר מעצמו על פי הכרח הלובש בזמן ארוך זה מקרי על דרך זה אם ההו בזמן קצר להב"י הוי בדעתו להתירו בו שהאריך בזה לחלוק גם בדעת בני אדם, וז ס"ק נ' שכתב כדב הקו

ועל כל פנים דעת ה הטו"ז דתליא ו שדרך בני אדם לקוט בדעתו להתירו ביום (שם ס"א ס"ק ו') נרא דנתקשה למה אין (כמבואר שם קל"א ע"א) ציצית על מנת להת וי"ל כל שלפעמים מ מן התורה ע"כ. נר המשנה ברורה דכל לעולם, חייב עליו מו ביומו. ועי' במשנה בו יחייש קושיית הפמ' מעצמו, ולא העיר דו הקדימו לתרץ כן על מהרש"ג (ס"א סי' נ כסברת הנ

ועי' בשו"ע התניא נ) בין קשר דדרך קצוב, אבל אינו וו ביומו, דמותר לקושר להתירו ביומו, אבל ב

בר"ל ל ת"ת קלמן אטמאין מ"ח י"א
סבי אל מלכות תלך

זית אשפה

ז דאיתו קשר שעושין
שי חבילות של אשפה
וינו חושש מה יתהוה
קשר של קיימא, ואם
שר אחד נכלומר כל
או אפילו אם עושה
מר שעושאם כמין ב'
גבי קשר הוי איסור
ז.

עשותו בקביעות

(ס' ש"ז זיאוור הלכה
ל קשר דדרך בני אדם
א מהני דעתו שרוצה
דרך העולם לעשותו
מחשבת הקושר לבטל
יבעיא דאיסור דרבנן
ביומו, אלא אף חיובא
לדברי הבית מאיר (שס
ותמה על דברי הטור
בדבריו דהכל תלוי
ז, ואם דעתו רק לזמן
ו להתירו ביומו מותר
גחלק בין דרך העולם
ות או לא, וזה אינו
לענין מה שתמה על
לשיטת הטורי זהב
שר, עדיין מקום לומר
אדם לקושרו לעולם,
קושר לבטל שם קשר
ש.

שם דגדר קשר של
לל בדעת האדם, כי
זיות ניתר, בין מחמת

הקשר עצמו שהוא חזק, ובין מחמת אדם
הקושר, וז"ל אלא וודאי הברור דלאו בדעתו
תליא מלתא כלל, אלא כל קשר שאינו עשוי
להיות ניתר מעצמו מחמת שאין לו קיום, או
על פי הכרח הלובש, או עושה הקשר כי אם
בזמן ארוך זה מקרי קשר של קיימא וכו', וכן
על דרך זה אם ההכרח כנ"ל אינו ביומו או
בזמן קצר להביי היא פטור אבל אסור, אף כי
בדעתו להתירו בו ביום וכו' עכ"ל. וע"ש
שהאריך בזה לחלוק על דעת הטורי זהב דתלה
גם בדעת בני אדם, ועי' במנורה הטהורה (קנ"מ
ס"ק ז') שכתב כדברי הטור דתליא בדעת
הקושר ע"ש.

וע"ז כל פנים דעת המשנה ברורה דאף לסברת
הטור דתליא בדעת הקושר מ"מ בדבר
שדרך בני אדם לקושרו לעולם חייב בהו אף
שרעתו להתירו ביומו, ובאמת מדברי הפמ"ג
(שס א"א ס"ק ו') נראה כדברי המשנה ברורה,
דנתקשה למה אין קושרים ציצית בשבת
(כמנזאר שנת קל"א ע"א), הא שפיר אפשר לקשור
ציצית על מנת להתירו במוצאי שבת, וכתב
וי"ל כל שלפעמים מבטלו כי כן הדרך, אסור
מן התורה ע"כ. נראה מזה דט"ל כסברת
המשנה ברורה דכל דרך לקשור הך קשר
לעולם, חייב עליו מה"ת אף בדעתו להתירו
ביומו. ועי' במשנה ברורה שם, שסיים בדבריו
יתיישב קושיית הפמ"ג הנ"ל, וכתב כן לתרץ
מעצמו, ולא העיר דהפרי מגדים בעצמו כבר
הקדימו לתרץ כן על קושיא זו. ועי' בשו"ת
מהרש"ג (מ"א סי' נ"ד), שכתב נמי לחלק
כסברת המשנה ברורה.

ועי' בשו"ע התניא (שס סעיף א') שכתב לחלק
בין קשר דדרך לקשרו לפעמים לזמן
קצוב, אבל אינו וודאי, דלפעמים מתירין
ביומו, דמותר לקושרו סתם אף שאין כוונתו
להתירו ביומו, אבל בקשר דדרך לקשרו ודאי

לזמן קצוב [יותר מיום אחד או מז' ימים] אסור
לקשרן אפילו בסתם, כיון דוודאי אין דרך
להתירו בזמן מועט ע"ש, ומקור דבריו הוא
בטור (ס"ק ז') ע"ש. משמע דאם דעתו
בפירוש להתירו ביומו, מותר לקשרו אף קשר
דוודאי דרך לקשרו לזמן קצוב ודלא כדברי
הבית מאיר הנ"ל, שכתב שאינו תלוי בדעתו
כלל, ואפילו אם בדעתו בפירוש להתירו ביומו,
אמנם עדיין יש לומר בדעתו כדברי המשנה
ברורה הנ"ל דבדרכו לקשור כן לעולם לא
מהני דעתו, דלא כתב כן אלא בקשר דדרך
לקושרו לזמן קצוב [וכדיתבאר עוד בסמוך].
ולא הוי אלא איסור דרבנן ע"ש בדבריו, אבל
בקשר דדרך העולם לעשותו לקיימא לעולם,
דחייב עליו מה"ת, יש לומר דמודה דלא מיקרי
דעתו להתירו שלא יתחייב וכדברי המשנה
ברורה.

ול"א תקשה על שיטת הפמ"ג והמשנה ברורה
הנ"ל, ממה שכתב המגן אברהם (שס ס"ק
ז' שס הכלל סי' ל"א) דכל קשר שלפעמים נמלך
ומבטלו כן לעולם, אסור לקושרו בשבת אפילו
קשר שאינו של קיימא מדרבנן, משום שמא
ימלך ולא יתירו אח"כ ע"כ. חזינו דלא הוי רק
איסור דרבנן, שאני התם דלא מיירי הכלבו
בקשר דכל העולם קושרים על דעת שישאר כן
לעולם, רק לפעמים זה האיש קושר הך קשר
על דעת שישאר קשר של קיימא לעולם, בכהאי
גוונא אסור רק מדרבנן שמא ימלך, ואף
דבאמת אפילו אם לא יתירו אחר כך ליכא
איסור תורה, כיון דבעת עשיית הקשר קצב זמן
בדעתו להתירו, מ"מ גזרו בזה דמיחלף עם
קשר של קיימא, כיון דלפעמים נמלך שישאר
הקשירה לעולם, ולא התירו עשיית קשר בכהאי
גוונא, ושם קשר של קיימא מדרבנן איכא עלה
(ועי' צמח צדק (שס פט"ו מ"א ד"ה אלו קשרים)
שכתב לפרש דברי ש"פ על דרך זה ע"ש), ועוד
אפשר לפרש דברי הכלבו נמלך וכו', היינו

את עצמו כבר
מהדקו בשבת ח
נתרפה כל כך ו
יתבטל לגמרי נ
קשר עלה, אם
עושה קשר חדש

ולפי מה שכתב
דכל שה
ממקום למקום
דהוי בכהאי ג
ובמהדקו בשבת
כיון שקשה לע
הקשר, ע"כ צרין
קשר הצי

קש

(ט) הנה על מו
דיש ל
שהוא שני קשרי
ו"ל והא דבעינ
בשקושר שני דב
בראש אחד של
קשרים ע"כ. ומ
של חוט יש בו
אף על פי דאינו

אולם אינו מו
לעולם
קושר רק באופן
בחבירו, דדוקא
היה מלאכת ק
דילפינן מצידי ו
הקשר היה להתו
הקשר נתחבר ב'
קשר בראש חב
אינו קושר עם ה

להיתר. ד' קשר שעשוי להתירו אחר זמן קצר,
אולם אינו וודאי דלפעמים מתירו ביומו, מותר
לקושרו סתמא כל שאין בדעתו לקשור לזמן

קצר. ל

הידוק קשרי הציצית

(ח) נראה לדינא הלכתא רבתא לשבת, במאי
שהעיר בתולדות שמואל (סי' מ"ו)
לוח ט') דמצוי בכמה בני אדם בטליתות של
מצוה, דאם הקשרים של הציצית נתפרו קצת,
רגילים לחזור ולהדק בשבת (מחמת הרגילם
בחול), וסיים שרבה המכשלה בזה, ולפעמים
יש בזה חיוב חטאת ע"ש. ונראה להוסיף
ולומר דאף אם נתרפה רק קשר אחד (מהקשר
על גבי קשר דכל הקשרים שבציצית נעשית
מב' קשרים) גם כן שייך זה החשש בהידוקו,
דהא קשר אחד בלבד שנשאר לא מיקרי כלל
קשר, כמבואר בשו"ע (סי' ש"ו ס"א), ועיין
שו"ת מהרש"ם (חלק ו' סי' ל"ד), וא"כ כשמהדק
קשר הב' על גבי קשר הא' אז נעשה ונגמר
הקשר וחייב בזה משום קושר(ג).

ברם לפי מה שכתבנו לעיל (לוח ד') דקי"ל
דכל קשר שיכול להתירו בידו אחד
עדיין שם קשר עלה, ודוקא אם הקשר אינו
מהודק כלל, ר"ל דבהמשך הזמן יפתח הקשר
את עצמו בלא שיפתחנו כלל ויתבטל לגמרי,
אז ליכא שם קשר עלה כלל. א"כ לענין ציצית
דוקא אם נתרפה כל כך דבהמשך הזמן יפתח
הקשר בזה צריך ליוזר שלא לחזור ולהדוק
קשרי הציצית דחשיב עושה קשר בשבת, דכיון
דנתרפה כל כך עד דבהמשך הזמן יפתח הקשר

דחיישינן דלפעמים בעת הקשירה עצמו ימלך
ויקשרנו שישאר כך, ואז וודאי חייב.

ועוד יש להעיר בדברי המג"א הנ"ל, ולבאר
דברי השו"ע התניא (סעיף א') הנ"ל,
דבקשר שדרכו רוב פעמים שלא להתיר ביומו,
אף על פי כן כיון דיש מועט שמתירין, ואינו
וודאי דלא יתירנו ביומו, חשיב קשר שאינו
לקיימא, ומותר לקושרו אף סתמא, דגמי אינו
סותר מה שכתב המג"א בשם הכלבו הנ"ל
לאסור עשיית קשר דלפעמים ישאר קשר של
קיימא. דדברי הט"ז והשו"ע התניא מיירי
לענין קשר דודאי לא יתקיים לעולם רק לזמן,
שהרי דבריהם גבי קשר דרבנן דדרכם היה
לקשרם לזמן קצוב [וכנ"ל אות ג'], והדיון אם
הוי קשר שאינו של קיימא כלל ומותר להתירו
או לא, ובזה סגי אם עכ"פ לפעמים מתירו תוך
מעת לעת [או בתוך ד' ימים]. אבל הכלבו מיירי
בקשר דאפשר שישאר לעולם, בזה עכ"פ
מדרכנן ודאי אסור, ואין דינו כקשר שאינו של
קיימא כלל שמותר להתירו או לקשרו.

העולה מדברינו דעת רוב הפוסקים א' קשר
דרך בני אדם לקשרו לעולם, אף אם
חושב בדעתו להתירו, לא יועיל, וחשיב קשר
של קיימא, והוי אסור תורה, ב' קשר דאין דרך
בני אדם לקשרו לעולם, רק אותו אדם עצמו
לפעמים קושר קשר כזה לעולם, אסור מדרכנן
לקשרו, אפילו קוצב זמן בדעתו להתירו בו
ביום. ג' קשר שעשוי בוודאי להתירו רק אחר
זמן קצר אם דעתו להתירו בו ביום, דעת הבית
מאיר דאסור, והט"ז ושו"ע התניא ס"ל

(ג) ועי' ספה"ק יושר דברי אמת (דף ט' ע"ב) וז"ל פעם אחת נא אליו הי"ה"ר ניום שנת קודש נעת מפלג שחרית
נשעה שחפס הציצית בידו, והראה לו שהותר קשר אחד של ציציתו, והוא סימן על פי ספרים הקדושים שאין לזה
האיש יראת שמים, והראה לו כל זה כדי להחליש דעתו, והמחוק והשני לו דע בזה שאני ירא מהשי"ת, שאם לא כן היה
נכחי לחקן הקשר, ורק מפני שאסור לעשות נשנת קודש קושר אינו מחקנו, ואין זה רק מיראת שמים עכ"ה"ק.

לכלובן בערב נוח לתופסן שם מפני שאז אינן עשוין להשמט ולברוח ולפיכך אף כשהן חוץ לכלובן אינן נקראים מחוסרים צידה כיון שלערב יבואו לכלובן מאליהן ומכל מקום מדברי סופרים אסור לצודן דהיינו לרדוף אחריהן עד שיכנסו למקום שנוח לתופסן שם אבל לטלטל ביד אסור בלא איסור צידה משום מוקצה במה דברים אמורים כשהן בחצר או בית גדול כל כך שאם לא גדלו בין בני אדם היו צריכים מצודה דהיינו לבקש תחבולות לתפסם שם והיו נקראים מחוסרים צידה כגון שהוא בית גדול כל כך שאינו יכול לתפסו שם במרוצה אחת ורודף שם אחריהם עד שיכנסו לאחר שאינו גדול כל כך ונועל הדלת בפניהם אבל אם הם בבית שאינו גדול כל כך ניצודין ועומדין הן או אפילו הן בבית גדול כל כך * ואפילו הן ברשות הרבים ודוחה אותם עד שיכנסו לבית אחר גדול כל כך אין כאן צידה כלל ומותר:

כה וכל זה בחיה ועוף אבל בהמות הגדילים ברשותו של אדם מותר לצודן אפילו מרשות הרבים וחתול דינו כשאר חיה ואסור לצודו אלא ע"ד שנתכאר. וכל זה בשלא מרדו אבל אם מרדו אפילו פרה שמרדה ואין צריך לומר חיה ועוף שמרדו הצדן בשבת חייב כמו הצד חיות ועופות הבר שהרי הללו ג"כ לא יבואו לכלובן לערב:

שיו רין קשירה ועניבה בשבת וכו' א סעיפים:

א הקושר והמתיר הן מאבות מלאכות שכן במשכן היו צידי חלון קושרין ומתירין ברשתותיהן שכל רשתות עשויות קשרים קשרים והן קשרי קיימא ופעמים שצריך ליטול חוטין מרשת זו ולהוסיף על זו ומתיר מכאן וקושר מכאן ומן התורה אינו חייב אלא על קשר של קיימא העומד להתקיים לעולם דהיינו שקושרו על דעת שישאר כן כל זמן שאפשר לו להיות קיים וכל זמן שלא יצטרך לו להתירו ואע"פ שאפשר שיצטרך לו להתירו בזמן קרוב ויתירנו אע"פ"כ הואיל וכשקושרו אינו קוצב זמן בדעתו מתי יתירנו ואפשר שישאר כן לעולם הרי זה נקרא קשר של קיימא וחייבים על קשירתו ועל התרתו אבל אם קוצב בדעתו איזה זמן שאז יתירנו כדאי אפילו הוא זמן ארוך מאד אין זה של קיימא מן התורה ופטור בין על קשירתו בין על התרתו אבל מדברי סופרים נקרא זה ג"כ של קיימא ועומד להתקיים איזה זמן ואסור בין לקשרו בין להתירו אבל אם אינו עומד להתקיים כלל אלא להתירו ביומו כגון קשרים שבמלבושים ומגעלים שכשלושן שחרית קושרן וכשפושטן ערבית מתירן מותר לקשרן ולהתירן בשבת אבל אם הוא בדעתו שלא להתירן ביומן כגון תלמידי חכמים שלומדים בלילות ואינם חולצין מנעליהן ולא פושטים מלבושיהן בלילה אסורים לקשרם בשבת שחרית אם בדעתם שלא להתירן ערבית וכן אסורים להתירן בשבת אם כשקשרו אותן באחד מימות החול היה בדעתם שלא להתירם מיד בלילה שלאחריו אבל אם אין בדעתם כלום כשקושרין אלא קושרים סתם מותרים לקושרם בשבת ואף שאח"כ אינן מתירין אותן בלילה עד לאחר איזה זמן אינן נקראים בשביל כך קשר של קיימא הואיל ובשעת הקשירה לא היה הדבר ודאי שלא יתירו אותן בליל מוצאי שבת שהרי לפעמים גם התלמידי חכמים חולצים מנעליהם בלילה טרם ישכבו וכן מותרין להתירן בשבת אם קשרו סתם אפילו קשרו לפני השבת זמן מרובה ולא התירו בינתיים אבל קשרים שלעולם דרכו לקיימן איזה זמן בודאי ואין דרכו לעולם להתירו ביומן אסור לקושרן בשבת אפילו בסתם או להתירם ויש אומרים שכל קשר שאינו עומד להתקיים ז' ימים אינו נקרא קשר של קיימא אפילו מדברי סופרים ומותר לקשרו ולהתירו בשבת ואפילו אם רוב הפעמים דרכו לקיימן ז' ימים אלא שלפעמים ג"כ מתיר אותו בתוך ז' כגון תלמיד חכם שרוב הפעמים אינו חולץ מנעליו ולא פושט מלבושיו כי אם משבת לשבת שנמצא מקיים קשריהם ז' ימים ולפעמים ג"כ מתירן תוך ז' אינן נקראים קשר של קיימא אלא אם כן יש בדעתו בשעת קשירתן שלא להתירן עד לאחר ז' אבל אם קושרן סתם אינן נקראים של קיימא אלא אם כן דרכו לעולם לקיימם שבעה ימים כגון המשיחות שקושרין בהן בית הצואר של הכתונת מי שאין דרכו לעולם להתירן

וזהוין
העפר
בריית
וחורה
יברים
מוללן
בגדיו
ראשו

ז כזה

בהם
מפני
אפילו
תורה
חשים
מרים
אלא
להרגו
אסור

ז כדי
ואינה
ז שם
עצמו
מיתין
כגון
יקדק
ז לא
יכתם
ללים
נפש
אם

ואף
וגם

או
הצד
ניהן
אין

מחן זרין כרד
512 ו33

להתירן אלא כשמחלף הכתונת משבת לשבת אסור לקשרן ולהתירן בשבת ולענין הלכה יש להחמיר
 כסברא הראשונה אלא אם כן צריך הרבה לכך אזי יש להקל לעשות ע"י נכרי: ^ל
 ב יש אומרים שאין חייבים מן התורה אפילו על קשר העומד להתקיים לעולם אלא אם כן הוא מעשה
 אומן דהיינו שהוא קשר חזק ואמין כקשרים שהאומנים עושים בשעת מלאכתן כגון קשרי רצועות
 מנעל וסנדל שקושרין הרצועות בשעת עשייתן וכן בכל כיוצא בזה אבל הקושר קשר של קיימא ואינו
 מעשה אומן פטור כיצד נפסקה לו רצועה וקשרה נפסק החבל וקשרו או שקשר חבל בדלי או שקשר
 רסן הבהמה וכן כל כיוצא באלו הקשרים שהם מעשה הדיוט וכל אדם קושר אותם לקיימא פטור אבל
 אסור מדברי סופרים אפילו אינו עומד להתקיים לעולם אלא כשיעור שנתבאר אבל קשר שהוא מעשה
 אומן אפילו אינו עשוי להתקיים כלל אלא להתירו ביומו אסור מדברי סופרים לקשרו ולהתירו בשבת
 גזרה משום קשר מעשה אומן העשוי להתקיים לעולם שחייבים עליו מן התורה ויש אומרים שאין
 חילוק כלל בין מעשה אומן למעשה הדיוט שאפילו קשר שהוא מעשה הדיוט חייבים עליו מן התורה
 אם הוא של קיימא ואם אינו עומד להתקיים כלל בענין שמותר במעשה הדיוט מותר ג"כ במעשה אומן
 ויש להחמיר כסברא הראשונה ולכן נהגו ליזהר שלא לקשור או להתיר שום קשר שהוא ב' קשרים זה
 על זה אפילו הוא עומד להתירו ביומו מפני שאין אנו בקיאים איזה קשר נקרא מעשה אומן שאסור
 לקשרו ולהתירו אפילו אינו עומד להתקיים כלל וכל קשר אמין שהוא קשור הדק היטב יש להסתפק בו
 שמא זהו מעשה אומן וב' קשרים זה על גבי זה הוא גם כן קשר אמין ומכל מקום במקום צער אין
 להחמיר בדברי סופרים ומותר להתירו אם אינו עומד להתקיים כלל בענין שמותר בודאי מעשה הדיוט
 כיון שלפי סברא האחרונה מותר אפילו בודאי מעשה אומן:
 ג במה דברים אמורים בב' קשרים זה על זה אבל קשר אחד ועניבה על גביו אין להסתפק בו כלל
 בקשר מעשה אומן ומותר לקשרו ולהתירו בכל ענין אם אינו עומד להתקיים כלל ואם אינו אלא קשר
 אחד בלבד בלא עניבה על גביו אינו נקרא קשר כלל ומותר לקשרו ולהתירו אפילו אם עומד להתקיים
 לעולם וכל זה בקושר ב' דברים ביחד אבל אם עשה קשר בראש אחד של חבל או חוט או משיחה דינו
 כב' קשרים זה על זה לכל דבר:
 ד קשר שאינו נקרא של קיימא מן התורה אלא מדברי סופרים מותר לקשרו לצורך מצוה כגון שקושר
 למדוד אחד משיעורי תורה ואפילו קשר מעשה אומן מותר לקשור אם אי אפשר למדוד בענין אחר:
 ה נשמוטו לו רצועות מנעל וסנדל מותר להחזירן למקומן ובלבד שלא יעשה קשר בראש הרצועה כדי
 שלא תשמוט מן הנקב מפני שהוא קשר של קיימא במה דברים אמורים במקומות שאין רגילין שם
 לקשור קשר זה אבל במקומות שרגילין לקשרו אסור אפילו להחזיר גזרה שמא יקשור ואפילו במקומות
 שאין רגילין לא התירו אלא להחזיר אבל במנעל חדש אסור ליתן הרצועה בשבת מפני שהוא מתקן כלי
 ואפילו להחזיר לא התירו אלא כשהנקב הוא רחב ויכול להחזיר כלי טורח אבל אם הנקב הוא צר
 שצריך טורח להכניס הרצועה בתוכו אין זה כמחזיר אלא כנותן בתחלה ואסור משום תיקון כלי וכן
 הדין ברצועות של מכנסיים אבל אבנט מותר להכניס במכנסיים בתחלה בשבת מפני שאינו מבטלו שם
 ועשוי להכניס ולהוציא תדיר לפיכך אין בו משום תיקון כלי אבל אסור להכניס משיחה לשם מפני
 שמבטלה שם:
 ו מתירין בית הצואר מקשר שקשרו כובס שאינו קשר של קיימא שרוב הפעמים מתירין אותו ביומו מיד
 אחר הכביסה אבל אין פותחין אותו מחדש מפני שהוא מתקן כלי וחייב משום מכה בפטיש אבל משום
 קורע אינו חייב אלא א"כ עושה על מנת לתפור כמו שנתבאר בס"י ש"ב (סעיף ה') אפילו אם כבר נפתח בית
 הצואר רק שחזר האומן ותפרו ביחד כדרך שהאומנים עושים או שקשרו אומן ואינו יכול להתירו אסור
 לחתוך

לחתוך החוטים במה ד
 שחתיכת חוטי קשר זה
 כך מתוקן הבגד ללבש
 מלאכה יש בו משום נ
 אחר גמר מלאכת הבגד
 להתירן מותר לחתכן ונ
 רגיל להתיר המשיח
 במה דברים אמורים נ
 כדרך שהאומנים עוש
 של קיימא ולעולם יש ב
 מכל מקום מדברי סופר

ה קושרין דלי על פי הנ
 שמבטלו שם והרי זו
 שהוא חשוב ואינו מבט
 כבוד אבל דליים שלנו
 שלא יהא הקשר
 קושרים חבל בפני ה
 תדיר להוציא הבהמה
 חלוי כלל בפתח מאתמו
 בהתרת ראש השני בלבד

י כל קשר שלפעמים נמ
 ימלך ויבטלו לפיכך א
 לעולם אלא ראש אחד
 חבלים אבל בחבל של גו
 מפני שגם בשאר חבלים
 מתיר זה וכל זה לקשור ו
 כפפה או שהיה קשור בפ
 מהם שיהא קשור
 לא הפותל חבלים מכל מ
 בפתילתו בלא קשירה
 המפריד הפתיל חייב מש

שיח דין המבשל בשב
 א⁶ המבשל בשבת או
 מאותה מלאכה משו
 בלועה מדבר האסור
 צריך להמתין בו